

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
SCHOOL OF BUSINESS, ECONOMICS AND LAW

Användbarheten av Övrigt Totalresultat

- en kvalitativ studie av analytikers perspektiv utifrån IASB:s
Föreställningsram

Författare:

Alexandra Carlsson 900928
Ida Eriksson 890911

Handledare:

Svetlana Sabelfeld

Kandidatuppsats i Företagsekonomi
Externredovisning
Höstterminen 2014

Sammanfattning

**Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet,
Kandidatuppsats, Externredovisning HT 14**

Författare: Alexandra Carlsson och Ida Eriksson

Handledare: Svetlana Sabelfeld

Titel: Användbarheten av Övrigt Totalresultat - en kvalitativ studie av analytikers perspektiv utifrån IASB:s Föreställningsram

Bakgrund och problem: I samband med konvergensprojektet infördes avsnittet Övrigt totalresultat. Övrigt totalresultat har blivit ett omdebatterat ämne och det har ifrågasatts om normgivare verkligen tar hänsyn till användarna vid utformning av nya standarder, för att avgöra vad som är användbart. Det normgivande organet IASB ska utforma standarder så att finansiella rapporter är användbara för dess användare enligt deras vägledande Föreställningsram. Därför är det intressant att undersöka anknytningen mellan användbarhet, användare och normgivare.

Syfte: Identifiera användbarheten av Övrigt totalresultat. Både som ensamstående avsnitt och för finansiella rapporter i sin helhet. Studien syftar även till att koppla samman normgivande organ och finansiella rapporters användare.

Avgränsningar: Studien använder erfarna analytiker som representanter för användarna av de finansiella rapporterna. Studien fokuserar enbart på Övrigt totalresultat i de finansiella rapporterna.

Metod: Det empiriska materialet införskaffades genom fyra intervjuer av professionella analytiker samt genom dokumentstudier av fyra analytikerrapporter. Materialet dessa gav upphov till analyserades med hjälp av IASB:s Föreställningsrams kvalitativa egenskaper i samband med den teoretiska referensramen.

Resultat och slutsatser: Trots att Övrigt totalresultat inte stärker de finansiella rapporternas användbarhet via alla Föreställningsramens kvalitativa egenskaper ökar de ändå användbarheten i rapporterna. Informationen i avsnittet påverkar nämligen analytikers beslut, även om det är på ett indirekt sätt. Övrigt totalresultat kan fungera som ett komplement och anses därmed som användbart för finansiella rapporter i sin helhet men inte som isolerat avsnitt.

Förslag till fortsatt forskning: Studien kan fungera som uppslag till vidare forskning vilket kan resultera i kommentarer till den fortsatta utvecklingen av Övrigt totalresultat. De utvecklingar avsnittet genomgår bör i framtiden också studeras. Även forskning kring de enskilda posterna i Övrigt totalresultat vore intressant.

Nyckelord: Föreställningsramen, IASB, IAS 1, Övrigt totalresultat, totalresultat, analytiker, användbarhet, intervju, analytikerrapport

Förord

Som författare till studien vill vi ta tillfälle i akt att tacka personer som medverkat och hjälpt oss under processens gång. Ett stort tack till vår handledare Svetlana Sabelfeld som bidragit med goda råd och synpunkter. Vi är glada att vi fick dig som handledare. Vi vill även tacka våra respondenter och vår seminariegrupp, utan er hade vår uppsats inte blivit verklighet. Samt ett stort tack till Per Falkman som tog sig tid att bidra med kunskap om Övrigt totalresultat. Slutligen ett stort tack till våra nära och kära som stöttat oss under arbetets gång.

Vi vill önska en trevlig läsning!

Alexandra Carlsson

Ida Eriksson

Göteborg, januari 2015

Begreppsförklaring

Discussion paper

Ett underlag som skickas till berörda parter för att fånga synpunkter och kommentarer gällande punkter som IASB överväger.

Exposure drafts

Ett utkast på förslag till förändring, med hänsyn till kommentarerna i Discussion paper.

IAS 1

Standard som specificerar utformning av finansiella rapporter. En ny version började gälla 1 januari 2009 och reviderades sedan juli 2012.

IASB

International Accounting Standards Board, Europeiskt normgivare som ger ut standarderna IFRS. IASB är före detta IASC.

IFRS

Standarder utgivna av IASB.

FASB

Financial Accounting Standards Board, Amerikansk normgivare som ger ut standarderna.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	7
1.1 Bakgrund.....	7
1.2 Problemdiskussion.....	8
1.3 Syfte.....	9
1.4 Problemformulering.....	9
1.5 Disposition.....	9
2. Teori.....	10
2.1 Litteratursökning.....	10
2.2 International Accounting Standards Board.....	10
2.3 Föreställningsramen och dess kvalitativa egenskaper.....	11
2.3.1 Grundläggande kvalitativa egenskaper.....	11
2.3.2 Förstärkande kvalitativa egenskaper.....	12
2.4 Utvecklingen av IAS 1 - Utformning av finansiella rapporter.....	13
2.5 Övrigt totalresultat.....	14
2.5.1 Presentation.....	14
2.5.2 Komponenterna i Övrigt totalresultat.....	14
2.5.3 Diskussioner kring Övrigt totalresultat.....	16
2.6 Vad analytiker behöver för information för att fatta beslut.....	16
2.6.1 Prognosarbetet.....	17
2.6.2 Prognoser och Övrigt totalresultat.....	17
2.7 Sammanfattning av teori.....	18
3. Metod.....	19
3.1 Förstudie.....	19
3.2 Metodval.....	19
3.2.1 Intervjustudie.....	20
3.2.2 Studie av analytikerrapporter.....	22
3.3 Metoddiskussion.....	23
4. Empiri.....	25
4.1 Håkan Bohlin - Investeringsansvarig inom företagsinvesteringar på Sjätte AP-fonden.....	25
4.1.1 Relevans.....	25
4.1.2 Korrekt återgivande.....	26
4.1.3 Förståelse.....	26
4.1.4 Jämförbarhet.....	26

4.2	Jonas Eixmann – Aktiechef på Andra AP-fonden	27
4.2.1	Relevans.....	27
4.2.2	Korrekt återgivande	28
4.2.3	Förståelse	28
4.2.4	Jämförelse	28
4.3	Nils Liliedahl – Generalsekreterare i Sveriges Finansanalytikers Förening.....	28
4.3.1	Relevans.....	28
4.3.2	Korrekt återgivande	29
4.3.3	Förståelse	29
4.3.4	Jämförbarhet	30
4.4	Peter Malmqvist - Ordförande i Sveriges Finansanalytikers Förening.....	30
4.4.1	Relevans.....	30
4.4.2	Korrekt återgivande	32
4.4.3	Förståelse	33
4.4.4	Jämförbarhet	34
4.5	Analytikerrapporter	34
5.	Analys och diskussion	36
5.1	Relevans	36
5.2	Korrekt återgivande	37
5.3	Förståelse	38
5.4	Jämförbarhet	40
5.5	Verifierbarhet	40
5.6	Tidsaspekt	41
6.	Slutsatser och förslag till fortsatt forskning	42
6.1	Slutsats	42
6.2	Förslag till vidare forskning.....	43
	Källförteckning.....	44
	Utgivelser av International Accounting Standards Board	46
	Bilaga A – Intervjuguide för redovisningsexpert	49
	Bilaga B – Intervjuguide för analytiker.....	50

1. Inledning

Detta kapitel ger en introduktion till varför Övrigt totalresultat infördes, vad utvecklingen av finansiella rapporter är baserat på samt en problemdiskussion. Utifrån det behandlas studiens problemformulering, syfte och därefter dess disposition.

1.1 Bakgrund

Med dagens ökande globalisering av kapitalmarknaden ökar efterfrågan på harmonisering av finansiella rapporter. Enhetlighet i finansiella rapporter är något som efterfrågats tidigare i historien, då jämförelser mellan både företag och branscher kunde uppfattas som opålitliga (Knauth; refererad i Young 2006). Det hävdades att finansiella rapporter måste kunna utformas med hänsyn till användbarheten för att fatta finansiella beslut (Young 2006).

I syfte att uppnå ökad harmonisering inledde det europeiska normgivande organet International Accounting Standards Board (IASB) och dess amerikanska motsvarighet Financial Accounting Standards Board (FASB) det så kallade *Konvergensprojektet*. Projektet skulle identifiera skillnader mellan organisationerna och minimera dessa (IFRS 2014) och har bland annat resulterat i två uppdateringar av standarden IAS 1 *Presentation of Financial Statements*. Uppdateringarna ledde bland annat till att finansiella rapporter började innehålla avsnittet Övrigt totalresultat. Övrigt totalresultat innehåller förändringar i eget kapital som inte är transaktioner med ägarna (se exempelvis IASB 2006) vilket ofta är temporära poster som inte tillhör den ordinarie verksamheten (Runesson 2014). Tanken var att uppdateringarna skulle leda till en ökad förståelse av (IASB 2010) och jämförbarhet mellan de finansiella rapporterna för användarna (IASB 2006). Det nya resultatet som skapades i och med att Övrigt totalresultat infördes föredras av IASB eftersom det ökar prognostiseringsmöjligheten av framtida kassaflöden och värderingsbeslut. Därmed erbjuds ökad information för utomstående investerare (Hodgson & Russel 2014).

Enligt IASB:s Föreställningsram (eng: Conceptual Framework for Financial Reporting) behöver användare information som kan hjälpa dem att bedöma förutsättningarna för enheters framtida kassaflöden. Användarnas beslut är nämligen beroende av redovisande enheters förväntade avkastning (Conceptual Framework 2014b). Analytiker kan därmed ses som användare. De använder nämligen främst finansiella rapporters redovisade information för att bedöma och mäta hållbara vinster, så att de kan göra prognoser om framtiden (Barker & Imam 2008; Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014). Det är på analytikerrapporter investerare, vilka ses som en av användarna av finansiella rapporter enligt Föreställningsramen, bygger sina beslut om att köpa, sälja eller hålla fast vid företag (Petersen & Plenborg 2011; Womack; Ryan & Taffler refererat i Breton & Taffler 2001).

Utgångspunkten för finansiella rapporter är att bistå med användbar information vid investerings- och kreditbeslut (Kieso, Weygandt & Warfield 2010). Enligt Föreställningsramen ska finansiell information ha vissa kvalitativa egenskaper för att sannolikt anses som mest användbar för användarna (Conceptual Framework 2014c). De flesta standarder uppfyller användbarhet utifrån detta ramverk i och med att ramverket är vägledande vid utformandet av nya standarder (Conceptual Framework 2014a). Eftersom användbarhet är utgångspunkten i Föreställningsramen (Conceptual Framework 2014c) och att finansiell information är viktig för finansiella beslut (Conceptual Framework 2014b) är det intressant att undersöka hur Övrigt totalresultat bidrar till användbarhet i finansiella rapporter, ur analytikers perspektiv.

1.2 Problemdiskussion

Den internationella redovisningssynen har idag ett kapitalmarknadsperspektiv, vilket har uppkommit genom en mer omfattande aktiehandel. Det innebär att de finansiella rapporterna i huvudsak riktar sig till befintliga och potentiella investerarna, långgivare och andra kreditgivare som skall fatta beslut om företaget är värt att investera i (Skatteverket 2013). Det är därmed ekonomiska beslutstagare i allmänhet som ses som användare av finansiella rapporter (Young 2006). Därför är det viktigt att finansiella rapporter ger en så korrekt bild som möjligt av företagets verklighet. Detta i kombination med att världen har blivit allt mer globaliserad och ständigt förändras finns ett ökande behov av snabbare anpassning och en strävan mot harmonisering (Skatteverket 2013). Det normgivande organet IASB fokuserar på finansiella rapporter på vägen mot ökad harmonisering eftersom dessa ger information som är användbar för ekonomiska beslut (Conceptual Framework 2014a).

Övrigt totalresultat har blivit ett omdebatterat ämne (Hodgson & Russel 2014). Tidigare forskning visar att särredovisningen av posterna i Övrigt totalresultat har bidragit till att användare kan bedöma företags prestation bättre. Detta beror på att det till viss del hindrar resultatmanipulering (Lin & Rong 2012) och att posterna gör det lättare att bestämma värdet på företag (Rees & Shane 2012). Samtidigt finns det signaler om att det har varit svårt för användare att ta till sig avsnittet (Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014). Det finns även åsikter inom IASB som talar mot Övrigt totalresultat för att det inte är anpassat efter Föreställningsramen (IAS 2014h). Rees och Shane (2012) menar också att det inte finns ett tydligt ramverk över vad som ska presenteras i resultaträkningen och vad som ska presenteras i Övrigt totalresultat.

Alla användare vill ha relevant information som återspeglar verkligt värde och det är viktigt att ta in information från flera olika parter med fokus på deras expertis (Jonas & Young 1998). Normgivare har inte vänt sig till användarna i sig, för att undersöka vad som är användbar beslutsinformation. Istället har de till stor del antagit vad för information användare behöver (Young 2006). Idag anser många av dessa användare dock att det inte finns en tydlig koppling mellan deras behov och de utfärdade standarderna (Jonas & Young 1998). Att vända sig till en grupp av användare av finansiella rapporter kan skapa en skarpare länk mellan utfärdade standarder och användarnas behov. Studier av detta slag är något som behövs enligt Jonas och Young (1998) för att öka normgivares möjlighet att fatta beslut byggda på fakta istället för spekulationer.

Analytiker kan anses som en av de primära användarna av finansiella rapporter (Hjelström, Hjelström, Sjögren 2014; Barker & Imam 2008; Schipper 1991) och vad som anses som användbar beslutsinformation för dem kan bero på enhets-, tids-, och användarspecifika omständigheter. Framförallt anses sådan information som hjälper analytiker att göra prognoser om det framtida resultatet som användbar beslutsinformation (Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014).

Övrigt totalresultat ska vara ett steg mot en sannolikt ökad användbarhet av de finansiella rapporterna enligt IASB. Samtidigt finns det diskussioner om normgivare tar hänsyn till användare samt att användarna inte tagit till sig avsnittet. Huruvida användbarhet uppnås eller inte fastställs enligt IASB av dess Föreställningsram. Därmed är det intressant att fastställa om avsnittet bidrar till användbarhet utifrån Föreställningsramens kvalitativa egenskaper.

1.3 Syfte

Med grund i ovanstående problemdiskussion önskar studien identifiera användbarheten av Övrigt totalresultat. Både som ensamstående avsnitt och för finansiella rapporter i sin helhet. Studien syftar även till att koppla samman normgivande organ och finansiella rapporters användare genom att utgå från analytikers perspektiv och att användbarhet definieras enligt IASB:s Föreställningsrams kvalitativa egenskaper.

1.4 Problemformulering

För att besvara syftet kommer studien baseras på följande forskningsfråga:

På vilket sätt bidrar Övrigt totalresultat till användbarhet av finansiella rapporter, utifrån analytikers perspektiv?

1.5 Disposition

Kapitel 2. Teori består av sex delar. Första delen återger hur sökningen av information gått till. Andra delen skildrar normgivaren IASB och i tredje delen beskrivs Föreställningsramen och dess kvalitativa egenskaper. Fjärde delen beskriver utvecklingen av standarden IAS 1. I femte delen förklaras vad Övrigt totalresultat är, hur det ska utformas, dess komponenter och några av diskussionerna kring det. Det hela avslutas med tidigare forskning om vad analytiker anser vara användbar information.

Kapitel 3. Metod består av tre delar. Först beskrivs förstudien och därefter studiens intervjumetod och bakomliggande argumentationen. Avslutningsvis sker en metoddiskussion och beskrivning av studiens bidrag.

Kapitel 4. Empiri är uppdelat utifrån de fyra genomförda intervjuerna samt avslutas med en presentation av dokumentstudiens resultat. Materialet från intervjuerna är presenterat utifrån de utvalda delarna av Föreställningsramens kvalitativa egenskaper, vilka var de fyra grundpelarna i intervjuguiden.

Kapitel 5. Analys och diskussion är uppdelat utifrån Föreställningsramens samtliga kvalitativa egenskaper. Här analyseras och diskuteras det empiriska materialet utifrån studiens teoretiska referensram.

Kapitel 6. Slutsatser och förslag till fortsatt forskning består av två delar. Först presenteras studiens slutsatser baserat på analys och författarnas diskussion kring ämnet. Därefter presenteras förslag till vidare forskning.

2. Teori

I detta kapitel finns både information som ger ökad helhetsförståelse samt information som behövs vid analys av studiens empiriska material. Kapitlet beskriver normgivaren IASB, Föreställningsramen och dess kvalitativa egenskaper samt utvecklingen av standarden IAS 1. Därefter förklaras vad Övrigt totalresultat är, hur det ska utformas, dess komponenter och en beskrivning av några av diskussionerna kring avsnittet. Kapitlet avslutas med tidigare forskning om analytiker och vad de anser är användbar information.

2.1 Litteratursökning

En del av litteraturen har valts utifrån rekommendationer från insatta personer med forskningsbakgrund. Nyckelord på svenska och engelska som använts för att finna mer litteratur var följande:

Engelska		Svenska
• Analysis		
• Analysts	-	Analytiker
• Decision		
• Financial		
• Information	-	Information
• Need		
• Income statement		
• Other comprehensive income		
• Comprehensive income		
• Relevant		
• Reports		
• Use		
• Useful	-	Användbar

Utifrån resultatet av denna litteratursökning samt tidigare rekommenderad litteratur gavs uppslag till fler forskningsartiklar och litteratur, som i sin tur gav upphov till ytterligare litteratur.

Information om IASB, standarder, definitioner och Föreställningsramens kvalitativa egenskaper hämtades direkt från IASB:s hemsida. För att säkerställa att denna information tolkats rätt har en insatt, forskningsvan person kontrollerat teoriavsnitt 2.4. Det finns inte någon uppdaterad officiell översättning av Föreställningsramen till svenska (Marton, Lumsden, Lundqvist & Pettersson 2012; FAR 2013). Därför används den svenska översättningen från Marton et al (2012) i denna uppsats eftersom dessa författare har tagit hänsyn till översättningar som finns i andra standarder. För att inga missuppfattningar om vilken av de kvalitativa egenskaperna som beskrivs återges de engelska orden.

2.2 International Accounting Standards Board

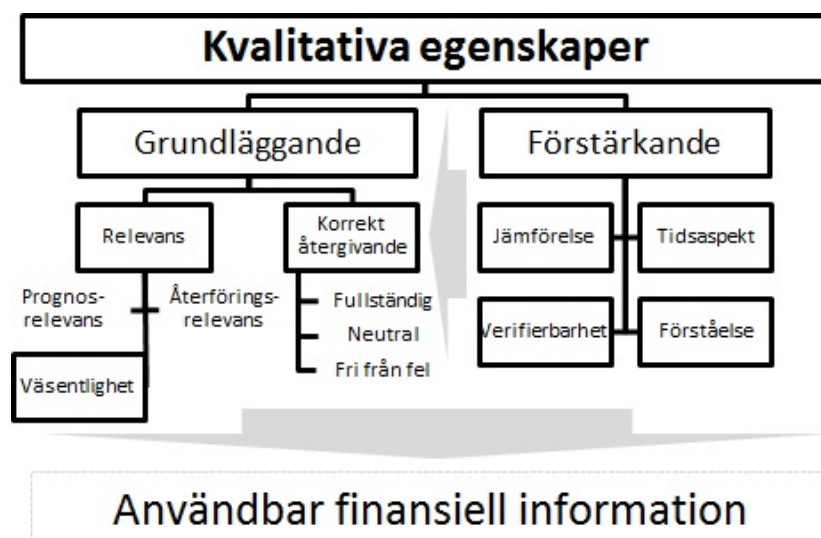
International Accounting Standards Board (IASB), som bildades 2001 är en internationell oberoende normgivare som eftersträvar en förbättrad och harmoniserad redovisning. IASB är utgivare av *International Financial Reporting Standards* (IFRS). Rollen övertogs genom en omstrukturering från *International Accounting Standards Committee* (IASC) som bildades 1973, som under dess tid utgav standarder vid namn IAS, dessa gäller än idag. Standarderna är avsiktligt utvecklade till att vara principbaserade och har sin utgångspunkt i IASB:s *Conceptual Framework*, i Sverige översatt till Föreställningsramen. Normgivning som är principbaserad lämnar rum för bedömningar och tolkningar (Marton et al. 2012).

Idag skall alla noterade bolag på reglerade marknader upprätta sin koncernredovisning enligt godkända IAS/IFRS-rekommendationer, vilket fastslogs av Europakommissionen år 2005. Icke noterade bolag får frivilligt tillämpa dessa standarder. IASB är balansorienterade och fokuserar därmed på tillgångar, skulder och eget kapital, vilket innebär att resultaträkningen blir en residual (Marton et al. 2012).

2.3 Föreställningsramen och dess kvalitativa egenskaper

Föreställningsramen (eng: The Conceptual Framework for Financial Reporting) ”behandlar begrepp och grundprinciper för utformning av finansiella rapporter avsedda för externa användare”. Föreställningsramen ska fungera vägledande för IASB:s styrelse, nationella normgivare, skapare av de finansiella rapporterna, revisorer och användare av finansiella rapporter. Den ska även vara vägledande under IASB:s standardiseringsprocess vilket resulterar i att de flesta standarder följer Föreställningsramen. Just nu uppdateras den av IASB (Conceptual Framework 2014a).

Finansiella rapporter ska bistå med information som gör att majoriteten av de primära användarna kan värdera redovisande enheter samt få sina informationsbehov och viljor tillfredsställda (Conceptual Framework 2014b). IASB:s utvecklingsarbete för harmonisering av regelverk, redovisningsstandarder och tillvägagångssätt, sker genom att fokusera på finansiella rapporter. Dessa rapporter har för avsikt att ge information som är användbar för ekonomiska beslut (Conceptual Framework 2014a). För att finansiell information sannolikt ska anses som mest användbar för att fatta beslut om redovisande enheter ska informationen leva upp till några kvalitativa egenskaper. Användbarheten uppnås och förstärks genom att den finansiella informationen lever upp till fyra förstärkande och två grundläggande egenskaper (Conceptual Framework 2014c). Sambandet mellan egenskaperna illustreras i Figur 1.

Figur 1. Sambandet mellan Föreställningsramens kvalitativa egenskaper

2.3.1 Grundläggande kvalitativa egenskaper

Finansiell information måste vara både *relevant* och *korrekt återgiven* för att anses som användbar vilket är de två grundläggande kvalitativa egenskaperna (eng: fundamental qualitative characteristics) (Conceptual Framework 2014d).

I. Relevans

Då finansiell information skulle kunna spela roll för användares beslut anses den ha uppnått relevans (eng: relevance) (Conceptual Framework 2014d). Relevans uppnås också om informationen bidrar till minskad osäkerhet om framtida utfall (Marton et al. 2012).

Relevans kan anses vara uppnått både i framåtriktat syfte genom *prognosrelevans* (eng: predictive value) eller för bekräftelsen till något som redan inträffat, *återföringsrelevans* (eng: confirmatory value). Alternativt kan de uppnås genom en kombination av de båda. Finansiell information anses ha prognosrelevans om den kan användas av användarna i deras arbete med att göra prognoser. Återföringsrelevans uppnås om informationen bidrar till att tidigare bedömningar ändras eller bekräftas. Om informationen kan påverka användares beslut om en särskild redovisande enhet anses den vara *väsentlig* (eng: material). Därför behöver informationen vara tydligt redovisad så att den kan tolkas (Conceptual Framework 2014d).

II. Korrekt återgivande

För att information ska anses vara *korrekt återgiven* (eng: faithful representation) behöver den i högsta möjliga utsträckning vara *fullständig* (eng: complete), *neutral* och *fri från fel* (eng: free from error). Då alla beskrivningar och förklaringar som är nödvändiga för att förstå återgivna fenomen inkluderas, anses informationen vara fullständig. Neutralitet uppnås, då valet eller presentationen av finansiell information är fritt från bias och manipulation. På så sätt minimeras sannolikheten att användarna får en skev bild. För att återgiven information ska anses vara fri från fel ska processen och presentationen av informationen inte innehålla fel eller innebära några utelämnanden. Uppskattningar kan anses som fria från fel om det tydligt och korrekt beskrivs som uppskattningar, om bakgrunden och begränsningarna bakom uppskattningen förklaras och inga fel har gjorts under uppskattningsprocessen (Conceptual Framework 2014d).

2.3.2 Förstärkande kvalitativa egenskaper

De förstärkande kvalitativa egenskaperna (eng: enhancing qualitative characteristics) förstärker informationens användbarhet. De kan också användas för att avgöra hur ett fenomen ska skildras om skildringsalternativen är lika relevanta och korrekt återgivna. Om inte de grundläggande kvalitativa egenskaperna uppfylls anses finansiell information inte vara användbar även om de förstärkande egenskaperna uppfylls. Ibland minskar de förstärkande egenskaperna varandra, målet är dock att de förstärkande kvalitativa egenskaperna ska finnas i så stor grad som möjligt (Conceptual Framework 2014e).

I. Förståelse

Information anses förståelig (eng: understandability) om den klassificeras, karaktäriseras och presenteras tydligt och koncist. Även om informationen är så komplicerad att den skulle göra de finansiella rapporterna svårare att förstå ska den ändå inkluderas för att uppfylla fullständigheten i rapporterna. När de finansiella rapporterna framställs antas det att användarna har rimliga kunskaper om affärsverksamhet och ekonomiska aktiviteter, samt att de brukar granska och analysera noggrant (Conceptual Framework 2014e).

II. Jämförbarhet

Information anses som mer användbar om det går att jämföra enheters information över tid och att jämföra liknande information med andra enheter. På så sätt möjliggörs förståelse av skillnader och likheter dem emellan. Konsekvent tillämpning kan resultera i att jämförbarhet

(eng: comparability) uppnås. Till viss del uppnås också jämförbarhet genom att de grundläggande kvalitativa egenskaperna uppnås (Conceptual Framework 2014e).

III. Verifierbarhet

Verifierbarhet (eng: verifiability) hjälper till att försäkra användare om att information återges så att det fenomen som den har för avsikt att återspegla återges. Särredovisning av underliggande antaganden, framställningsmetoder och andra faktorer som stödjer informationen krävs oftast för att hjälpa användare avgöra om de ska använda informationen. Om observatörer som är oberoende av varandra och har olika kunskaper kommer fram till samma slutsats om att en specifik avbildning är korrekt återgiven, har verifierbarhet uppnåtts. Direkt verifierbarhet kan uppnås genom direkt observation. Indirekt verifierbarhet kan uppnås genom att kontrollera data till en bestämd modell, formel eller annan teknik och att därefter kalkylera ett resultat utifrån den bestämda modellen, formeln eller tekniken (Conceptual Framework 2014e).

IV. Tidsaspekt

Tidsaspekten (eng: timeliness) förstärker information. Då information ska kunna påverka användarnas beslut måste den presenteras vid rätt tidpunkt. Informationen anses generellt vara mindre användbar ju äldre informationen är (Conceptual Framework 2014e).

2.4 Utvecklingen av IAS 1 - Utformning av finansiella rapporter

I september 2002 ingick IASB och FASB i samarbetsprojektet *Convergence of Global Accounting Standards* med målet att identifiera skillnader och uppnå ökad harmonisering (IFRS 2014). De normgivande organen hade upplevt att kritiken mot standarder hade ökat från externa intressenter (IAS 1 2014a; IAS 1 2014b; IFRS 2014). I första fasen av projektet fokuserades det på att öka jämförbarheten i presenterad information. Det resulterade i en uppdatering av *IAS 1 Utformning av finansiella rapporter* (eng: IAS 1 Presentation of Financial Statements) som godkändes av IASB:s styrelse i september 2007 (IAS 1 2014c). Uppdateringen är antagen av EU-kommissionen och började gälla 1 januari 2009 (Kommissionens förordning, 53/2009). Standarden ska ge grund för vad finansiella rapporter ska bestå av (IAS 1 2014d). Standarden anger generella krav samt riktlinjer för de finansiella rapporternas struktur för att säkerställa jämförbarhet mellan perioder och med andra företag.

Till följd av uppdateringen kräver IAS 1 numer att icke-ägarrelaterade förändringar ska redovisas separat, i det nya avsnittet Övrigt totalresultat. Dessförinnan krävde IAS 1 att kostnader och intäkter som inte fick ingå i resultaträkningen skulle redovisas i förändringar i eget kapital tillsammans med ägarrelaterade (IAS 1 2014e). Syftet med förändringen var att separera objekt med skilda egenskaper och aggregera objekt med gemensamma egenskaper (IAS 1 2014e). Övrigt totalresultat står under resultaträkningen, med motiveringen att alla icke-ägarrelaterade förändringar uppfyller Föreställningsramens definition av intäkter och kostnader. Det kan inkluderas i resultatet för att ramverket inte definierar resultat eller särskilda kriterier över vad som skall ingå i ett resultat (IASB 2006).

Inför projektets andra fas publicerades Exposure draft *Presentation of Items of Other Comprehensive Income* med förslag på förändringar i IAS 1, rörande Övrigt totalresultat. Syftet var att ytterligare öka jämförbarheten av Övrigt totalresultat på global nivå, normgivarna emellan (IAS 1 2014f). Förslaget godkändes och den reviderade standarden började gälla 1 juli 2012 (IAS 1 2014g; Kommissionens förordning, 475/2012). Detta för att användarna skall få en bättre förståelse genom en distinktion mellan posterna (IASB 2010).

2.5 Övrigt totalresultat

Övrigt totalresultat innehåller temporära poster. Dessa poster omfattas av något oförutsett som inte tillhör den ordinarie verksamheten och är händelser av engångskaraktär (Runesson 2014). Övrigt totalresultat är skillnaden mellan årets resultat och totalresultatet. Enligt IFRS definieras avsnittet som intäkter och kostnader, inklusive omklassificeringsjusteringar som inte redovisas i resultatet. I Övrigt totalresultat ska omklassificeringsjusteringar som gäller för nuvarande period finnas. Detta innebär att Övrigt totalresultat är benämningen på vinster och förluster som utesluts från årets resultat (IAS 1 2014d).

2.5.1 Presentation

Idag finns valmöjligheten att redovisa Övrigt totalresultat på två olika sätt. Det första avser möjlighet till att redovisa *Rapport över resultat* (resultaträkning) och *Övrigt totalresultat* i en enda rapport, vilket kallas *Rapport över totalresultatet*. Alternativt redovisas avsnitten skilda från varandra. I det fallet krävs det att Övrigt totalresultat presenteras efter rapport över resultat (Kommissionens förordning, 475/2012). Totalresultatet är summan av resultaträkningen och Övrigt resultat (Marton et al. 2012).

I den reviderade versionen av IAS från 2012 krävs det att Övrigt totalresultat fortsättningsvis kategoriseras enligt *Poster som inte kommer att omklassificeras* till resultaträkningen alternativt *Poster som senare kan komma att omklassificeras* till resultaträkningen. Övrigt totalresultats komponenter samt uppdelningen av dessa beskrivs i Tabell 1.

Tabell 1. Komponenter i Övrigt totalresultat

Övrigt Totalresultat

Poster som inte kommer att omklassificeras till resultatet:

- Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner, IAS 19
- Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omklassificeras

Poster som kan omklassificeras därefter till resultatet:

- Valutakursdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter, IAS 21
- Förändringar i omvärderingsreserv, IAS 38/IAS 16
- Finansiella instrument värderade till verkligt värde, IFRS 9
- Kassaflödessäkringar, IFRS 9
- Skatt hänförlig till poster som kan komma att omklassificeras

Summa Övrigt totalresultat

2.5.2 Komponenterna i Övrigt totalresultat

I. Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner

Enligt *IAS 19 Ersättning till anställda*, ska omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner ingå i Övrigt totalresultat. Det som ingår i posten är aktuariella vinster och förluster på förmånsbestämda förpliktelser. Med andra ord, ökning eller minskning i ett företags uppskattning av planerade pensionsåtaganden. I posten ingår även avkastningen på förvaltningstillgångar med avdrag för möjliga kostnader för skötseln av dessa tillgångar och vissa skattekostnader. Slutligen ingår sådana förändringar som påverkar nuvärdet av ekonomiska fördelar, det vill säga tillgångstaket, efter vissa avdrag (IAS 19 2014).

II. Kassaflödessäkringar

I Övrigt totalresultat ska vinster och förluster på kassaflödessäkringar redovisas (IAS 1 2014d). Företag kan använda sig av kassaflödessäkringar för att ska skydda sig mot framtida osäkerheter, exempelvis framtida valutafluktuationer. En kassaflödessäkring kan äga rum då företag förväntar sig framtida transaktioner med utländska verksamheter. De skyddar sig då

från att deras valuta ska bli svagare inför den förväntade stundande transaktionen (Revisorsnämnden 2011). I Övrigt totalresultat ska även vinster och förluster som uppkommer vid säkring av förändringar i det verkliga värdet på egenkapitalinstrument redovisas. Dock ska inte säkringar av sådana egenkapitalinstrument, det vill säga avtal som ger tillgång till en redovisande enhets egna kapital, som är till för handel och förvärv redovisas här (IFRS 9 2014a).

III. Förändringar i omvärderingsreserv

Omvärderingsreserven berörs av både IAS 16 *Materiella anläggningstillgångar* och IAS 38 *Immateriella tillgångar*. Om en tillgångs värde anses öka, vid en omvärdering, ska värdeökningen redovisas i Övrigt totalresultat. Om värdet istället anses minska, ska värdeminskningen redovisas i resultaträkningen. Vid en värdeökning då tillgången tidigare genomgått en omvärdering och dess värde då ansågs ha minskat, ska nettot av värdeminskningen och värdeökningen redovisas i resultatet. Motsatsen gäller vid en tillgångs värdeminskning. Då ska nettot av värdeminskningen och värdeökningen redovisas i Övrigt totalresultat om tillgången tidigare ansågs ha ökat i värde (IAS 38 2014; IAS 16 2014). Enligt Marton et al. (2012) kan exempel på anläggningstillgång vara mark, byggnader, maskiner under förutsättning att definitionen uppfylls inom företagets användning.

Tabell 2 ger ett exempel på hur balansräkningen, resultaträkningen och Övrigt totalresultat hänger ihop. Anta en omvärdering då det redovisade värdet på en tillgång ökar. Värdeökningen redovisas då i Övrigt totalresultat och en ackumulerad effekt redovisas i posten i förändringar i eget kapital. Skulle en avskrivning förekomma redovisas det i resultaträkningen. Skulle omvärderingen istället resultera i en minskning, ska det redovisas som en kostnad i resultaträkningen samt direkt mot omvärderingsreserven, till det befintliga saldoto för tillgången i Övrigt totalresultat (Marton et al. 2012).

Tabell 2. Beskrivning av Övrigt totalresultat vid en värdeökning

Tillgångar		Resultaträkning		
Ingående balans	50 000	Årets avskrivning	-500	
Årets avskrivning	-500			
Omvärdering	1 000			
Utgående balans	50 500			
		Rapport över totalresultat		
		Övrigt totalresultat:		
		Periodens omvärdering		
		Materiella anläggningstillgångar	1 000	} Omföres till eget kapital
		Förändringar i eget kapital		
		Omvärderingsreserv		
		Ingående balans	3 000	
		Periodens omvärdering		
		Materiella anläggningstillgångar	1 000	←
		Utgående balans	4 000	

IV. Omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter

Omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter ska hanteras i enlighet med IAS 21 *Effekterna av ändrade valutakurser*. Posten innehåller valutadifferenser som eventuellt uppkommer vid omräkning, från funktionell valuta till presentationsvaluta, av utlandsverksamhetens finansiella rapporter (IAS 21 2012). En utländsk verksamhet kan exempelvis vara ett dotterbolag. Dotterbolag ska inledningsvis redovisa valutadifferenserna i Övrigt totalresultat. Posten omklassificeras från eget kapital till resultatet vid avyttring av dotterbolaget (IAS 21 2014).

V. Finansiella instrument värderade till verkligt värde

Ett finansiellt instrument ska värderas till verkligt värde, enligt IFRS, vilket kan öka eller minska. De vinster eller förluster som uppstår i samband med omvärderingen ska redovisas både i resultaträkningen och i Övrigt totalresultat. I Övrigt totalresultat ska förändringen som är hänförlig till kreditrisken redovisas medan resterande redovisas i resultaträkningen (IFRS 9 2014b; IAS 1 2014d).

2.5.3 Diskussioner kring Övrigt totalresultat

Det finns delade åsikter om Övrigt totalresultat. Paul Pacter¹ är en av kritikerna till Övrigt totalresultat. Han anser att det är ett misstag att Övrigt totalresultat införts eftersom avsnittet inte är anpassat till Föreställningsramen. Pacter kritiserar även valmöjligheten kring presentationen av avsnittet (IAS 1 2014i). Användare och IASB själva har tidigare medgett att redovisningsalternativ inte underlättar förståelse eller jämförbarhet. Motiveringen till att behålla valfriheten till utformningen var att kritik riktats mot alternativet att redovisa avsnittet i en enda rapport tillsammans med resultaträkningen. Gensvaret på Exposure draft 2006 var att de flesta föredrog att tillämpa två enskilda rapporter eftersom resultaträkningen då ansågs bli den primära finansiella rapporten. Om den andra presentationsmöjligheten används ansågs nedersta resultatraden få otillbörligt fokus, vilket skulle äventyra betydelsen av resultatet samt förvirra användarna. Å andra sidan visade responsen från Discussion paper 2008 att majoriteten av respondenterna stödjer en enda rapport över totalresultat. Detta på grund av att det skulle öka transparens, konsekvens och jämförbarhet samt underlätta beräkning av nyckeltal (IAS 1 2014h).

Generellt syftade användarna i Discussion paper 2008 till en avsaknad av tydliga riktlinjer. Detta försvårar avgörandet av vad som skall ingå i Övrigt totalresultat (IAS 1 2014h). Rees och Shane (2012) håller med om att det inte finns en klar distinktion över vad som ska stå med i den ordinarie resultaträkningen och vad som ska stå i Övrigt totalresultat. De påstår att det bland annat har lett till tillfälliga beslut över vad som ska klassificeras i Övrigt totalresultat. Även Pacter anser att det är bristfällig information över kriterierna gällande vad som ska ingå i Övrigt totalresultat (IAS 1 2014i).

Övrigt totalresultat behöver utvecklas gällande vilka rader och kategorier som ska ingå innan det blir krav att presentera rapport över totalresultatet, enligt respondenterna till Discussion paper 2008. IASB är medvetna om att det saknas en djupare förklaring över vad som ska ingå i Övrigt totalresultat. Nästa steg för IASB blir att diskutera hur intäcks- och kostnadsposterna särredovisas i totalresultatet. Tidigare har de diskuterat om de ska fastställa en ökning av antalet poster som ska ingå i avsnittet. I synnerhet poster som inte kommer att omklassificeras till resultatet, eftersom att IASB lägger vikt i att icke-ägarrelaterade förändringar ska redovisas transparent (IASB 2014h).

2.6 Vad analytiker behöver för information för att fatta beslut

Analytiker använder den finansiella informationen för att fastställa det sanna värdet på enheter, genom att göra prognoser om enheters framtida resultat. Beroende på hur prognoserna förhåller sig till marknadsvärdet kan de komma med rekommendationer om att köpa, sälja eller hålla fast vid enheternas aktier. För att styrka dessa rekommendationer ger de ut analytikerrapporter som innehåller detaljerna bakom deras rekommendationer (Arnold

¹ Paul Pacter är en av styrelsemedlemmarna i IASB sedan 2010. Han har tidigare varit Director for Small and Medium sized Entities (SMEs) inom IASB. Dessförinnan tjänstgjorde han som Director of Research inom FASB. Detta är enbart ett utdrag av hans erfarenheter (GAAP-IFRS 2014).

& Mozier 1984). Analytiker är nämligen en viktig källa för investerare (Brown, Call, Clement & Sharp 2014).

2.6.1 Prognosarbetet

För att framställa prognoserna om enheters framtida resultat används många olika informationskällor (Barker & Imam 2008; Day 1986; Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014). Huvudkällan anses dock vara redovisande enheters finansiella rapporter (Barker & Imam 2008; Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014). De finansiella rapporterna består av delårsrapporter (dvs. kvartalsrapporter) och årsrapporter/årsredovisningen. Analytiker använder främst delårsrapporterna för att utforma sina prognoser. Årsredovisningen används då analytiker inledningsvis ska lära känna en ny redovisande enhet samt då delårsrapporterna inte ger tillräckligt med information (Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014).

Vilken information som anses användbar för att fatta beslut varierar. All finansiell information som finns tillgänglig i de finansiella rapporterna används nämligen inte (Biggs 1984). Vad som anses som användbar beslutsinformation kan bero på enhets-, tids-, och användarspecifika omständigheter. Framförallt är det dock sådan information som hjälper analytiker att göra prognoser om det framtida resultatet (Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014). Till viss del bygger analytiker sina prognoser på historisk data (Biggs 1984) i form av de finansiella rapporterna. Det är därför viktigt för dem att resultat kvaliteten i dessa är hög. Om den inte är det kan deras prognoser (och därmed deras rekommendationer) bli missvisande för deras klienter, vilket kan resultera i att analytikerna får dåligt rykte (Brown et al. 2014). För att kontrollera resultat kvaliteten visade Hjelström, Hjelström och Sjögrens (2014) studie att analytiker jämför enheters tillväxt med vad som kan anses vara organisk tillväxt och tillväxten för det segment och den region enheten verkar. Vidare utvärderar de även punkter som påverkar jämförbarheten av finansiella rapporter. Enligt Schipper (1991) är inte precision och bias i fokus då analytiker söker användbar beslutsinformation, även om användbarheten till stor del är beroende av kvaliteten i rapporteringen (Williams; Healy et al. refererat i Ramnath, Rock & Shane 2008).

2.6.2 Prognoser och Övrigt totalresultat

Rees och Shane (2012) menar att resultatet är ett bättre mått att se till, jämfört mot totalresultatet, i syfte att utvärdera företagets prestationsförmåga. Totalresultatet utgör summan av Övrigt totalresultat och årets resultat. Med anledning av att posterna inte är återkommande anser Rees och Shane (2012) att det inte finns möjlighet att förvänta sig att dessa ska kunna förutsäga framtida intäkter. Fler studier påvisar att resultatet inte överlägsnas av totalresultatet, vid bedömning av framtida kassaflöden och nettoinkomsten. Studierna menar även att resultatet har en bättre koppling till aktiens marknadsvärde (Barton et al.; Pronobis & Zulch refererad i Rees & Shane 2012). Fördelen som särredovisningen för med sig är att relationen resultatet/företagets värde ger en bättre återspeglning av verkligheten när tillfälliga resultat är särredovisade från ihållande komponenter. Totalresultatet är begränsat i dess förmåga att visa avkastning med anledning av att det innehåller en kombination av både ihållande och tillfälliga resultatkomponenter (Lipe; Collins & Kothari; Ramakrishnan & Thomas refererad i Rees & Shane 2012). Komponenterna i Övrigt totalresultat visar dramatiska skillnader posterna emellan. Att behandla posterna lika är därför inte att föredra, men det behöver inte innebära att posterna inte är användbara (Rees & Shane 2012).

Vinstprognoserna som framställs vid värderingen av en enhet grundas i värderingsmodeller. I dessa värderingsmodeller är *Price-earning* (P/E) och kassaflödesmodeller (DCF-modeller) vanligt förekommande och fungerar som nyckelfaktorer (Brown et al. 2014). Block (1999) visade att resultat kvaliteten och den potentiella tillväxten (som också Hjelström, Hjelström och Sjögren (2014) ovan nämnde) är avgörande för värderingar av P/E – kvoter. Denna kvot används av analytiker vid jämförelser mellan deras prognostiserade aktievärde på enheten och marknadens nuvarande aktievärde (Arnold & Mozier 1984).

Analytiker vill ha information som förenklar deras prognostiseringsarbete (Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014) så att de kan göra så korrekta bedömningar som möjligt (Johansson & Karlsson 2010). Därmed efterfrågas information som förklarar förändringar, vad som påverkar olika faktorer, osäkerheter i resultatet, hur enheten tidigare presterat samt mönster över hur företag konverterat sin kassa (Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014; Johansson & Karlsson 2010). Nästan alla avsnitt i de finansiella rapporterna används, men hur stor vikt som läggs vid dem varierar. Främst används informationen i resultaträkningen (Biggs 1984; Bouwman, Frishkoff & Frishkoff 1987) även om denna främst används för att bestämma det inledande beslutet om att avslå eller hålla fast vid enheten (Bouwman, Frishkoff & Frishkoff 1987). Analytiker fokuserar mer på resultatet än kassaflöden (Schipper 1991) vilket också anses ge de bästa prognoserna, trots att kassaflödet är mer tillförlitligt (O'Brien 2002).

Analytiker själva anser inte att det är viktigt hur informationen presenteras så länge den särredovisas och presenteras i tid (Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014). Ramnath, Rock och Shane (2008) drog också slutsatsen från sin studie av forskningsartiklar mellan 1992 och 2006 att analytikers prognoser vilar tungt på särredovisad och kvalitativ information. Dock fann de att analytikers bedömningar visst påverkas av hur informationen presenteras utifrån studier av Hopkins et al., Hopkins samt Hirst et al. Ramnath, Rock och Shane (2008) fann också att precisionen i analytikers rapporter påverkas av hur komplicerad informationen är utifrån studier av Haw et al., Duru & Reeb och Plumlee. Detta skulle möjligtvis kunna förklaras av att analytikerna inte kan använda sig av komplicerad information i samma grad, på grund av begränsningar vid bearbetningen eller tidspress (Plumlee 2003 refererad i Ramnath, Rock & Shane 2008). Tidspress påverkar till stor del hur analytiker använder sig av finansiella rapporter (Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014).

2.7 Sammanfattning av teori

Idag efterfrågas enhetlighet av finansiella rapporter för att underlätta jämförelser av företag över gränser och tid. IASB, vars normgivning är balansorienterad, har tagit initiativet att förbättra och utveckla dess standarder för att användbarhet ska uppnås. Förbättringsarbetet resulterade bland annat i att avsnittet Övrigt totalresultat infördes. I avsnittet ska orealiserade värddeförändringar som inte har med ägarna att göra ingå. Enligt IASB:s Föreställningsram uppnås och förstärks användbarhet genom att finansiell information lever upp till fyra förstärkande och två grundläggande kvalitativa egenskaper. Användarna, som i denna studie är analytiker, efterfrågar främst information som visar det sanna värdet på företag. Sådan information anses vara det som förenklar prognosarbete, förklarar förändringar och bidrar till mer korrekta bedömningar. Med denna utgångspunkt kommer studien att analysera hur användbarhet uppnås utifrån IASB:s Föreställningsram utifrån analytikers perspektiv.

3. Metod

I detta kapitel beskrivs förstudien, studiens intervjumetod och argumentationen bakom den valda metoden. Avslutningsvis sker en metoddiskussion och argumentation om vad studien bidrar med.

3.1 Förstudie

Förstudien visade att denna studies valda forskningsområde har varit omdebatterat, där intresset för ämnet har varit både inom normgivaren och av externa parter. Efterforskning gjordes i ett antal artiklar (till exempel Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014) samt via dialoger med två av Sveriges största revisionsbyråer. Branschspecifik information från FAR och dess tidning Balans var också till stor hjälp i förstudiefasen. Medvetna om att branschspecifika artiklar bygger på olika åsikter har dessa enbart använts som ett komplement gällande vad som kan vara allmänt intresse.

Två redovisningsexperter var också till hjälp under förstudien. Till att börja med tillförde en insatt redovisningsexpert konkreta tips inför studien. Därefter kontaktades fyra av de större revisionsbolagen i Sverige för att få ytterligare kunskap kring området. Det resulterade i en intervju med ytterligare en redovisningsexpert som bidrog med kunskap och förståelse kring ämnet. Intervjun skedde efter ytterligare litteraturstudier och med hjälp av intervjuguide (se Bilaga A – Intervjuguide för redovisningsexpert).

3.2 Metodval

Denna studie baseras på fyra kvalitativa semi-strukturerade intervjuer med professionella analytiker och en kompletterande studie av fyra analytikerrapporter. Kvalitativ metod ger rum till en mer djupgående undersökning och lägger vikt på empiriska erfarenheter med fokus på individers uppfattningar och tolkningar (Bryman 2008; Ezzy 2001), vilket är studiens utgångspunkt då syftet är att undersöka analytikers perspektiv.

Den kvalitativa metoden är en subjektiv metod och eftersom att det empiriska materialet bygger på ett litet antal av individers tolkningar och erfarenheter kan det bidra till att studien är svår att generalisera (Bryman & Bell 2013). Arkivstudier är mer generaliserbara men har svårt att penetrera analytikers beslutsprocess (Ramnath, Rock & Shane 2008). De båda metoderna används därmed för att komplettera varandra. Enligt Bryman (2008) kan information i officiella dokument från privata källor vara av stor vikt då bland annat intervjuer genomförs.

Utifrån den teoretiska referensramen om IASB, Övrigt totalresultat, Föreställningsramen och dess kvalitativa egenskaper är analytiker intressanta som urvalsgrupp. Analytiker kan anses som en av de primära användarna av finansiella rapporter (Hjelström, Hjelström, Sjögren 2014; Barker & Imam 2008; Schipper 1991), vilket är i enlighet med IASB:s Föreställningsram. Analytiker använder främst finansiella rapporters information för att bedöma och mäta hållbara vinster så att de kan göra prognoser om framtiden (Barker & Imam 2008; Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014). Investerare bygger i sin tur sina beslut på analytikers rapporter (Petersen & Plenborg 2011; Womack; Ryan & Taffler refererat i Breton & Taffler 2001) vilka också är de enda omfattande spår analytiker lämnar av sitt arbete (Breton & Taffler 2001).

3.2.1 Intervjustudie

Vid en kvalitativ metod kan intervjuer användas. Då är det viktigt att intervjupersoner och intervjuare förstår varandra (Qu & Dumay 2011 refererad i Lundqvist 2014). Insamlingen av data och dess kvalitet bygger på intervjuarens kunskap om ämnet (Kvale & Brinkmann 2009 refererad i Lundqvist 2014). Förstudien utfördes därmed för att kunna ställa så kvalitativa följdfrågor som möjligt innan intervjuerna ägde rum. Den semi-strukturerade kvalitativa intervjuformen valdes för att ge rum för avvikelser och därmed plats för följdfrågor. Den intervjuade kan presentera information som anses vara relevant och viktig, därmed är intresset riktat mot den intervjuades ståndpunkt (Bryman & Bell 2013) vilket är vad studien vill uppnå.

I. Val av intervjupersoner

Studien bygger på endast fyra intervjuer. Det gjorde att det fanns tillräckligt med tid för att förbereda intervjuerna och analysera dem ordentligt (Kvale & Brinkmann 2014; Bryman 2008). Med anledning av att studiens problemformulering är beroende av specifika kategoriserade individer innefattar denna studie bland annat målstyrda urval (Bryman & Bell 2013). Eftersom professionella analytiker tenderar att ha bättre strategier och tolka information annorlunda än oprofessionella analytiker (Anderson 1988) användes endast en av dessa analytikergrupper. Genom rekommendation om en professionell analytiker som skulle kunna vara en lämplig kandidat föll valet på denna grupp. Förutom att intervjupersonerna skulle vara professionella var det enda kravet att de var villiga att bidra med sina tankar om Övrigt totalresultat. Under förstudien indikerades det att analytiker inte använder sig av avsnittet. Om en avgränsning: att endast användare av detta avsnitt intervjuades skulle en skev bild av verkligheten därmed kunnat uppstå. Efter ytterligare rekommendationer kontaktades även en global kapitalförvaltare för att komma i kontakt med fler analytiker. Förutom rekommendationer handplockades även intervjupersoner utifrån sakkunskap i ämnet, vilket konstaterats under förstudierna. Alla var villiga att ställa upp på intervju och den globala kapitalförvaltaren bidrog med en analytiker. Detta trots att det ofta är svårt att få praktiserande analytiker att ställa upp som studieobjekt (Schipper 1991). Även Jonas och Young (1998) uppmärksammar att det inte är lätt att få användare att engagera sig. Det hela resulterade i att denna studie bygger på intervjuer med de erfarna och högt uppsatta analytikerna som listas i Tabell 3.

Tabell 3. Lista över intervjupersoner

Intervjuperson	Befattning
Håkan Bohlin	Investeringsansvarig inom företagsinvesteringar på Sjätte AP-fonden
Jonas Eixmann	Aktiechef på Andra AP-fonden
Nils Liliedahl*	Generalsekreterare i Sveriges Finansanalytikers Förening
Peter Malmqvist*	Ordförande i Sveriges Finansanalytikers Förening

* Intervjun utfördes via telefon

II. Intervjuguide

För att ge studien en konkret utgångspunkt men samtidigt utrymme för flexibilitet, därmed större djup och mer detaljerade svar, utformades en intervjuguide (se Bilaga B – Intervjuguide för analytiker) (Bryman 2008). Vid utformning av intervjuguiden togs egna värderingar och förutfattade meningar bort i så hög mån som möjligt, för att i så låg grad som möjligt påverka det empiriska materialet (Bryman 2008). För att förenkla analysarbetet utgick intervjuguiden från Föreställningramens kvalitativa egenskaper vilket är den valda analysmodellen (Bryman 2008). Intervjuguiden utgick därmed från fyra av IASB:s Föreställningsrams kvalitativa egenskaper: *relevans, korrekt återgivande, förståelse och jämförbarhet*.

III. Intervjuernas genomförande

Vid den första kontakten med intervjupersonerna uppmärksammades de på uppsatsens forskningsfråga, vad deras roll skulle vara, för vilket lärosäte uppsatsen skrevs och om de utifrån det skulle kunna tänka sig att ställa upp på en intervju i enlighet med samtyckeskravet (Bryman 2008; Kvale & Brinkmann 2014). Innan intervjuerna startade gav intervjupersonen sitt medgivande till att intervjun skulle spelas in och transkriberas (Bryman 2008). Efter att intervjuerna genomförts fick intervjupersonerna välja om de ville vara anonyma eller inte.

Intervjupersonen fick själv bestämma plats, dag och tid för intervjun inom en två veckorsperiod. Detta, för att säkerställa att analytikerna kände att de kunde genomföra intervjun på den plats och det sätt där de själva kände sig bekväma och att de själva kände att de hade tid för intervjun. Detta resulterade i att två av intervjuerna ägde rum via telefon och två på intervjupersonens kontor. Enligt Bryman (2008) finns det belägg för att svaren från telefonintervjuerna inte skulle skilja sig i större utsträckning jämfört mot en direkt intervju. Intervjuerna varade i 30-60 minuter, med ett medelvärde på cirka 43 min. För att kunna analysera det empiriska materialet ordentligt spelades intervjuerna in och transkriberades. Tillvägagångssättet bidrar i sin fördel till en noggrannare analys av vad som sagts samt att omedvetna tolkningar förhindras (Bryman 2008).

Intervjuguiden användes som en mindre specifik minneslista vilket mestadels var som stöd under intervjun vilket är i enlighet med vad Bryman och Bell (2013) föreskriver. Då det passade ställdes frågorna utifrån dess exakta formulering i intervjuguiden för att i så låg grad som möjligt styra intervjupersonerna. I de flesta av fallen ställdes alla frågor i intervjuguiden för att försäkra att alla frågor besvarats. I vissa fall ledde detta till upprepning av intervjupersonernas svar men ibland ledde det till motsägelser. I de fall inte alla frågor ställdes besvarade intervjupersonerna dessa genom andra frågor eller då de uppenbart inte var så pass insatta i eller använde sig av Övrigt totalresultat så att några svar skulle kunna ges.

Följdfrågor ställdes för att intervjupersonernas svar skulle förtydligas, förklaras mer detaljerat eller utvecklas. Några av följdfrågorna löd ”Hur kan det komma sig, att du har den åsikten?”, ”Och vad innebär det för företaget ur din synvinkel?” samt ”Och varför känner du att dem inte skulle finnas med?”.

Under intervjuerna ombads intervjupersonerna att exemplifiera från årsredovisningen från ett exempelföretag som intervjupersonen kände sig bekant med. I tre av fyra intervjuer användes samma årsredovisning vilket gällde för perioden 2012-2013 och i det fall denna inte användes hade intervjupersonen med sig egna årsredovisningar. Exempelredovisningar användes eftersom intervjuemetoder med direkta frågor ofta inte svarar på hur analytikens praktiska användning går till (Breton & Taffler 2001). Den exempelårsredovisning som användes i de flesta intervjuerna innehöll de flesta av Övrigt totalresultats poster.

IV. Analysens utförande

Det empiriska materialet analyserades utifrån IASB:s Föreställningsrams kvalitativa egenskaper. Om finansiell information uppfyller dessa kvalitativa egenskaper anses den vara så användbar som möjligt för dess användare, då de ska fatta beslut om den redovisande enheten (Conceptual Framework 2014c).

Det transkriberade materialet fördelades på de kvalitativa egenskaperna utifrån intervjuguidens frågor i empirin för att förenkla analysarbetet. I de fall då respondenternas svar inte passade inom den kvalitativa egenskapen intervjufrågan var menad för, placerades svaret under en mer passande kvalitativ egenskap.

I första hand analyserades det empiriska materialet utifrån empirins fördelning. Både direkta och indirekta kopplingar drogs till Föreställningsramens kvalitativa egenskaper. De direkta kopplingarna syftar här till ord som är direkt kopplade till Föreställningsramens formulering, exempelvis prognoser, relevans och förståelse. Den indirekta kopplingen ägde rum då empirin gav upphov till sådan information som kunde kopplas till Föreställningsramens formulering utan att de ord som en direkt koppling gav upphov till uttalats. I andra hand söktes kopplingar till de olika egenskaperna utifrån det empiriska materialet i sin helhet. Därmed krävdes det att allt empiriskt material återigen granskades. Framförallt uppmärksammades sådant som uppfattades vara gemensamt bland intervjupersonerna, baserat på det som framkom under intervjuerna. Detta gäller även då endast två av intervjupersonerna uppgav något som kunde liknas vid den andres svar.

3.2.2 Studie av analytikerrapporter

Ett omfattande spår av analytikers arbete finns endast i analytikerrapporter (Breton & Taffler 2001). Eftersom analytikerrapporter innehåller detaljer bakom analytikers rekommendationer (Arnold & Mozier 1984) bör de innehålla hänsynstaganden och sådana faktorer som analytiker finner användbart i deras arbete (Breton & Taffler 2001). Rapporterna skulle därmed kunna ge indikationer huruvida Övrigt totalresultat är användbart för analytiker eller inte.

I. Val av analytikerrapporter

Analytikerrapporterna införskaffades med hjälp av analytiker. De fyra största bankernas hemsidor innehöll kontaktinformationen till de analytiker som arbetar för dem. Tio av dessa kontaktades via mejl där de uppmärksammades om studiens forskningsfråga, vad analytikerrapporterna skulle användas till och en förfrågan om de kunde bistå med några sådana. Två av de tio svarade. Den ena av dessa två avstod att bidra till studien. Den andra bidrog med fyra analytikerrapporter. Mer information om dessa analytikerrapporter finns i Tabell 4.

Tabell 4. Val av analytikerrapporter

Analyserat företag	Typ av verksamhet	Typ av rapport	Antal sidor	Utgivningsdatum
A	Telecommunications Equipment	Djuprapporter	68	2014-10-07
B	Household Durables	Djuprapporter	36	2014-03-24
C	Industrial Machinery	Resultatkommentarer Q3	27	2014-10-27
D	Heavy Trucks	Resultatkommentarer Q3	21	2014-10-27

Analytikerrapporternas kvalitet kan bedömas utifrån de bedömningskriterier Scott anser är av vikt, som Bryman (2008) beskriver. Rapporterna är både autentiska och meningsfulla. Samtliga dokument kommer nämligen från en analytiker som är anställd på en väletablerad svensk bank, vilken även står bakom rapporten. Analytikerrapporter bör också ha en hög grad av tydlighet och begriplighet för att kunna styrka analytikers rekommendationer. Även Bryman (2008) hävdar att officiella dokument från privata källor, som analytikerrapporter är, sannolikt uppfyller dessa två kriterier. Eftersom analytiker vill upprätthålla sitt goda rykte bör det inte innehålla några medvetna förvrängningar men den mänskliga faktorn kan

givetvis bidra till felaktigheter. I denna studie är endast felaktigheter som rör vad analytiker anser om och hur de använder sig av informationen från Övrigt totalresultat intressant. Sannolikheten att analytiker på en av Sveriges väletablerade banker missar att inkludera faktorer den vanligtvis tar hänsyn till kan tänkas vara liten. Materialet kan därmed anses som trovärdigt enligt Scotts bedömningskriterier (Bryman 2008). På grund av artiklarnas ringa mängd är det problematiskt att hävda att de är representativa. Dock kan det, med grund i argumentationen presenterad i avsnitt 3.2.2, hävdas att analytikerrapporter bör vara representativa för vad denna studie önskar studera.

II. Analys av analytikerrapporterna

Analytikerrapporterna undersöktes genom att söka efter ord som kan relateras till Övrigt totalresultat samt dess komponenter. Att söka efter ord kan visa på vad utgivaren av dokument har särskilt tycke för (Bryman 2008). Utgångspunkten för orden var IAS 1:s sammanställning över vad som ska ingå i Övrigt totalresultat (se IAS 1 2014d). Eftersom samtliga analytikerrapporter var på engelska utfördes också sökningarna på engelska. För att få fram så många böjningar på orden som möjligt ägde sökningen ibland rum genom att inte söka på det fullständiga ordet. Vilka sökord som användes samt antalet träffar i respektive rapport finns i Tabell 5, del 4.5 Analytikerrapporter.

För att avgöra vilka sökträffar som var relevanta för studien granskades sammanhanget kring sökträffen. Om sammanhanget visade sig vara grundat på sådan information som Övrigt totalresultat bidrar med ansågs träffen av sökningen som relevant. Likaså anses träffen som relevant om sammanhanget berör något som liknar informationen i Övrigt totalresultat trots att det inte grundas på det. Det relevanta materialet användes under analysen som ett komplement till intervjuerna för att, om möjligt, styrka eller motbevisa det som funnits under intervjuerna.

3.3 Metoddiskussion

Den kvalitativa metoden kan utvärderas utifrån andra aspekter än den kvantitativa metoden (Bryman 2008). Enligt Bryman (2008) föreslår Guba och Lincoln att kvalitativa metoder istället ska bedömas utifrån dess *tillförlitlighet* och *äkthet*.

För att identifiera användbarheten av Övrigt totalresultat som ensamstående för avsnitt och för finansiella rapporter i sin helhet baseras studien på fyra kvalitativa semi-strukturerade intervjuer med professionella analytiker och en kompletterande studie av fyra analytikerrapporter. Studien innehåller en fullständig och tillgänglig redogörelse för alla faser av forskningsprocessen. Tillvägagångssättet, syftet med studien, slutsatser samt val av intervjupersoner och analytikerrapporter. Tillvägagångssättet har även varit föremål för reflektion och argumenterats för.

Eftersom studien valt att inkludera analytiker med olika kunskap om Övrigt totalresultat ökar möjligheten att en rättvis bild ges av de åsikter och uppfattningar som gäller för analytikerkåren i stort. Möjligheten till detta ökar också i och med att det redogjorts för respondenternas uppfattningar om analytikers uppfattningar i allmänhet.

Kvalitativa studier är svåra att generalisera eftersom de bygger på få individers tolkningar och erfarenheter (Bryman & Bell 2013) och ger ofta inkonsekventa resultat (Breton & Taffler 2001). Trots att arkivstudier är mer generaliserbara har de svårt att penetrera analytikers beslutsprocess (Ramnath, Rock & Shane 2008). Det finns också motsägande forskning (Schipper; Rogers & Grant; Previts et al. refererade i Breton & Taffler 2001) om

hur användbar enbart dokumentanalyser är för att få fram hur analytiker i praktiken använder sig av redovisningen. En kombination av intervjuer och studier av analytikerrapporter användes för att dämpa de enskilda metodernas nackdelar.

Insamlingen och redogörelse av data har skett på ett noggrant och genomtänkt sätt. Intervjuerna ägde rum efter att fördjupande kunskaper om ämnet förvärvats vilket påvisar engagemang och poängterar noggrannheten för insamlingen och analysen av data. Att även den teoretiska referensramen kontrollerats av insatta i ämnet förtydligar detta. Utifrån vad som beskrivits ovan har författarna av denna studie försökt säkerställa att tillräcklig kunskap kring den teoretiska referensramen införskaffats och återgivits. Likaså har det empiriska materialet försökt återgetts så att inga feltolkningar om respondenternas uttalanden kan äga rum. Detta återgivelsesätt av det empiriska materialet har för avsikt att ge en så fyllig redogörelse att det går att bedöma hur pass överförbar resultatet av denna studie är till en annan miljö. Dock skulle det empiriska materialet kunnat genomgå en respondentvalidering. Detta gjordes visserligen för en av intervjupersonerna, eftersom denna önskade det. En annan var tydlig med denne skulle namnges så att han hade möjlighet att kontrollera att redogörelsen av hans uttalanden var korrekt i efterhand. Under studien har författarna även försökt vara så objektiva som möjligt, trots att det kvalitativa angreppssättet är en subjektiv metod (Bryman & Bell 2013).

Denna studie påvisar en komplexitet som kan ligga bakom användbarheten i finansiella rapporter med hänsyn tagen till användares perspektiv. Studien bidrar med ytterligare information kring det Hjelström, Hjelström och Sjögren (2014) fann om Övrigt totalresultat, användbarhet och prognostiserbarhet. Den bidrar också till några av de frågor Rees och Shane (2012) nämner som är viktiga för normgivare: användbarhet, utformning av Övrigt totalresultat och återföring genom resultatet. Genom att utgå från analytikers perspektiv och att användbarhet definieras enligt IASB:s Föreställningsrams kvalitativa egenskaper uppnås syftet att att koppla samman normgivande organ och finansiella rapporters användare. Förhoppningsvis ökar denna studie kunskapen om Övrigt totalresultat och dess potentiella användningsområden för analytiker.

Samtliga åtgärder som redogjorts för ovan har vidtagits för att stärka tillförlitligheten och äktheten av studien.

4. Empiri

I detta kapitel presenteras studiens empiriska material vilket är uppdelat utifrån fyra intervjuer. Materialet i varje intervju är presenterat utifrån utvalda delar av Föreställningsramens kvalitativa egenskaper, vilka var de fyra grundpelarna i intervjuguiden. Kapitlet avslutas med resultatet från den komplimenterande studien av analytikerrapporter.

4.1 Håkan Bohlin - Investeringsansvarig inom företagsinvesteringar på Sjätte AP-fonden

Håkan Bohlin arbetar på Sjätte AP-fondens (härefter kallad Fonden) direktinvesteringssida, som investerar i traditionella bolag, vilka ofta är onoterade. Han sitter även med i Fondens investeringskommitté. Hans uppgift är att bidra med beslutsunderlag som ska finnas med för att möjliggöra ett bra beslut. I och med att de flesta bolag fonden tittar på är onoterade, läser han Övrigt totalresultat ganska sällan. På Fonden har han arbetat i 17 år.

Bohlin har tidigare bland annat arbetat på banken SEB där han arbetade som analytiker, med rekonstruktioner och bankens interna problem. Han har även erfarenhet som chef över en kreditanalysgrupp. Utöver detta har Bohlin arbetat som lärare på Handelshögskolan i Göteborg, innehar en doktorexamen från 87', arbetat på fondkommissionärsfirmor samt varit verksam på Volvos Investor relations-avdelning. Det han intresserar sig extra mycket för är hur en finansieringsstruktur ska struktureras, att bedöma om det är en rimlig investering eller inte.

4.1.1 Relevans

Bohlin anser inte att Övrigt totalresultat tillfört information han inte redan kunnat utläsa från eget kapital och dess tillhörande noter. För honom har Övrigt totalresultat därmed blivit en liten förändring. Det hade inte heller gjort någon större skillnad om posterna funnits kvar i eget kapital, han tittar ju i både resultaträkningen och balansräkningen ändå. Bohlin tycker Övrigt totalresultats poster är intressanta. Han tittar på vad det är för poster, vad grunden till dem är och hur han tror de kommer utvecklas över tid. Fördelen med Övrigt totalresultat, anser Bohlin, är att poster som ibland tidigare fördes mot eget kapital nu lyfts och inte göms i eget kapital. Trots att Bohlin inte anser att detta var något problem tidigare, eftersom han läste av dem i balansräkningen, tror han att de som inte är lika vana att läsa årsredovisningar tidigare bara tittat i resultaträkningen. Därmed har de missat de poster som kanske borde belasta resultatet men som gömdes i det egna kapitalet. Likaså, om Övrigt totalresultat presenteras i en enda rapport tillsammans med resultaträkningen, tror Bohlin att de mindre erfarna skulle drabbas. Detta eftersom dessa poster då vävs in i resultaträkningen och försämrar dess struktur, vilket därmed förrycker resultatet.

Enligt Bohlin kan Övrigt totalresultat vara ”mer eller mindre ointressant” eftersom posterna kan fluktuera mycket. Som analytiker försöker han bedöma vad bolaget tjänar, vad som är underliggande resultatet och hur resultatet ska utvecklas framöver. Fluktuerande poster ingår inte i det underliggande resultatet, enligt Bohlin, eftersom de kan vara följderna av tillfälliga åtgärder och borde vara engångsposter. De ska därmed inte ingå då han beräknar den långsiktiga lönsamheten.

Bohlin anser att redovisningen börjar släppa det han tycker är intressant, nämligen resultaträkningen och kassaflödet, eftersom redovisningen börjat fokusera mer på

balansräkningen. Han är intresserad av intjäningsförmågan, hur resultatet har kommit fram och hur det ska utvecklas framöver. Resultaträkningen och kassaflödesanalysen är enligt honom de viktigaste rapporterna.

4.1.2 Korrekt återgivande

De finansiella rapporterna kontrolleras genom att Fonden använder sig av konsulter som har olika inriktningar, exempelvis juridik och marknad. Från fall till fall används även sådana konsulter som behövs för att besvara specifika frågeställningar. Under processen gör Fonden flera prognoser utifrån olika scenarier. Därefter används konsulterna för att besvara olika frågeställningar och för att ge ytterligare åsikter på prognoserna. Förhoppningsvis kan även vissa frågor besvaras internt, av styrelse eller investeringsansvarig, i det intressanta bolaget. Eftersom Fonden ofta investerar i onoterade bolag får de ofta ställa mycket detaljerade frågor till företag. Konsulternas resultat och prognoserna integreras framförallt i slutet, men under hela processens gång har avstämmningar gjorts kontinuerligt.

Bohlin har svårt att uttala sig om tillförlitligheten av posterna i Övrigt totalresultat eftersom han inte vet hur dem är framräknade. Han utgår dock från att det är någon förändring av till exempel diskonteringsräntan som gjort att *Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner* fluktuerat så kraftigt i exempelföretagets årsredovisning. Bohlin ser företaget och dess revisorer som så seriösa, att de borde följa de regelverk de påstår sig följa. Problemet är att regelverk kan leda till att inte den mest rättvisande bilden uppnås, vilket är den han är ute efter.

4.1.3 Förståelse

Bohlin har på egen hand tagit till sig kunskap om posterna i Övrigt totalresultat. Han ser avsnittet som en brygga mellan resultaträkningen och det egna kapitalet. Då Övrigt totalresultat infördes, konstaterade han vilka poster som fanns med och att dessa inte längre fanns kvar i eget kapital. Han hoppar aldrig över någon del i årsredovisningen utan tar den tid han behöver.

För Bohlin hade det inte gjort någon större skillnad om posterna funnits kvar i eget kapital. Dock förstår han varför posterna i Övrigt totalresultat lyfts ur det egna kapitalet. Han ser det som ett resultat av att redovisning håller på att gå över till att se balansräkningen som den viktigaste rapporten, därmed ska färre poster gå direkt mot eget kapital. Bohlin påpekar att han inte har kunskap om det i detalj, men att Fonden hypotetiskt sätt skulle försöka förstå sig på poster som fluktuerar mycket i Övrigt totalresultat.

Under intervjun talar Bohlin främst om posterna *Omräkningsdifferenser avseende utlandsverksamhet* samt *Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner*, utifrån exempelföretagets årsredovisning. Den förstnämnda tror han har att göra med då man räknar det egna kapitalet och att det inte är flödet i verksamheten. De andra posterna i Övrigt totalresultat vet han inte vad de består av. På grund av att han inte känner sig tillräckligt insatt kan han inte uttala sig om posterna i Övrigt totalresultat är relevanta eller inte. Bohlin kan inte heller uttala sig om den senaste revideringen av IAS 1, som ägde rum 2012, påverkat honom.

4.1.4 Jämförbarhet

Håkan Bohlin använder årsredovisningar för börsnoterade företag för att få en känsla om den bransch Fonden är inne i. Bland annat används informationen från de noterade bolagen för att jämföra med det bolag Fonden investerat i. För denna jämförelse har Övrigt

totalresultat inte lett till någon sensationell förändring. Övrigt totalresultat befinner sig inte ens på 10-i-topp-listan över jämförelser. Om avsnittet funnits i över 10 år hade Bohlin tittat på hur det sett ut under alla år och sedan vid behov ställt en fråga till företaget.

4.2 Jonas Eixmann – Aktiechef på Andra AP-fonden

Jonas Eixmann har arbetat som förvaltare på Andra AP-fonden (härefter kallad Fonden) sedan 2005. Dessförinnan arbetade han på aktieanalysavdelningen hos Handelsbanken i Stockholm, under 10 år. Idag är han aktiechef på Andra AP-fonden sedan 1,5 år tillbaka, vilket innebär att han ansvarar för de svenska aktierna. Eixmann berättar att deras analysprocess är väldigt fundamental. Via en nära kontakt med bolag utförs noggranna beräkningar för att skapa avkastning åt fondens kunder.

4.2.1 Relevans

Eixmann förklarar att vid en analysprocess ligger stort fokus på finansiell information och dess noter i kvartalsrapporter och årsredovisningar. Däremot tror han att Fonden aldrig tittat på Övrigt totalresultat. Enligt honom kan det bero på att tiden kan vara knapp, med anledning av att de tittar på många bolag. Eixmann anser att Fonden ändå fångar innehållet i Övrigt totalresultat. Detta genom en nära kontakt med bolag samt att externa parter hörs. Baserat på var bolag har sin verksamhet har Eixmann exempelvis redan urskilt hur valutan påverkats. Generellt tittar analytiker på resultatet, kassaflöden och balansräkningen enligt Eixmann. Han menar att Övrigt totalresultat blir en residual av dessa, men att de inte fokuserar på avsnittet.

Generellt förs en kommunikation med bolagen själva, men även dess omgivning. Allt för att få en känsla om marknaden, konjunktur och så vidare. Eixmann menar att han vill få en bild av hur rörelsen går. Eixmann belyser att fördelen med att tala med bolagen och dess företagsledning är att det ger en indikation på händelser innan de inträffar, vars information är alldeles för sen i en rapport.

På rak arm anser Eixmann att Övrigt totalresultat inte fyller en indirekt funktion för honom. Efter vidare diskussion så förklarar han dock att han ändå berörs av posternas information, fast på annat håll. Exempelvis omvärderingen av förmånsbestämda pensionsplaner, noterar han genom balansräkningen, men det är inget som ingår i prognoser. På så vis tror Eixmann att Övrigt totalresultat ändå fyller en indirekt funktion för dem. Han är medveten om att Övrigt totalresultat omfattar omvärderingen av exempelvis pensionsskulden, men menar att det inte visar hur operationen går. Skulle bolaget behöva skjuta till med kapital på grund av undervärdering påverkas givetvis kassaflödet, men det säger fortfarande inte hur verksamheten går, vilket är vad Eixmann vill få en känsla för. Skulle det vara så att bolag har ett markant underskott i någon av posterna i Övrigt totalresultat menar Eixmann att han redan fått indikation på det genom andra källor. Sedan Övrigt totalresultat infördes 2009 upplever inte Eixmann att det skett några förändringar av Fondens arbete. Med tanke på att Eixmann inte är insatt i Övrigt totalresultat kan han inte ge några förslag gällande hur avsnittet skulle kunna utvecklas.

Generellt tror Eixmann att Övrigt totalresultat är något bra, hellre mer än mindre information. Posterna är inte irrelevanta fast han inte tittar på dem. Samtidigt menar han att allmänt är det ”information overload” och att de inte kan se till allt. Att inte titta på Övrigt totalresultat har än så länge, enligt Eixmann, inte bidragit till att Fondens gjorda prognoser träffat fel.

4.2.2 Korrekt återgivande

När det handlar om tillförlitligheten av siffrorna i Övrigt totalresultat säger Eixmann att han inte kan uttala sig om det med tanke på att han inte tittar på det. Generellt stämmer dock de finansiella rapporterna varje kvartal. Skulle siffrorna avvika drastiskt skulle han reagera, eftersom att de skulle avvika från satta prognoser. Som följd skulle Eixmann ställa en fråga till bolaget. Sedan menar Eixmann att han får lita på siffrorna som är upprättade. Om Eixmann skulle ägna uppmärksamhet åt Övrigt totalresultat, menar han att det är viktigt att se hur stor posten är i relation till resultatet.

4.2.3 Förståelse

Eixmann berättar att hans team fått en genomgång av en revisor över vad Övrigt totalresultat innebär. Utifrån det drog han slutsatsen att avsnittet inte skulle bidra till analyser. Han menar även att en anledning till att han och hans team inte tittar på Övrigt totalresultat kan vara kunskapsbrist. Han anser sig själv vara ganska lite införstådd med Övrigt totalresultat. Eixmann menar på att flera i hans team inte heller är införstådda med avsnittet. Han är införstådd med att det finns där, men mer uppmärksamhet ägnar Eixmann inte åt det. Dock vet han inte hur normgivarna skulle kunna förmedla informationen bättre. Enligt honom är det även många Investment Banker som inte lägger tid på Övrigt totalresultat.

4.2.4 Jämförelse

Eixmann kan inte uttala sig när det kommer till Övrigt totalresultat och jämförelser mellan branscher och över tid, efter som att han inte använder avsnittet.

4.3 Nils Liliedahl – Generalsekreterare i Sveriges Finansanalytikers Förening

Nils Liliedahl sitter som generalsekreterare i Sveriges Finansanalytikers Förening. Totalt sett har han en bakgrund på 23 år i finansvärlden. Liliedahl är inriktad mot redovisning, vilket innebär att han tillämpar övervakning av finansiell information på börsen. Med andra ord är han insatt i regelverken och i första hand IFRS. Han är även ordförande i juryn som utnämner ”Bästa redovisningen”, vilket är ett årligt arrangemang. Liliedahl poängterade tidigt att han själv inte jobbar med att utforma analyser. Hans uttalanden kommer därmed att utgöra ett generellt perspektiv. Han menar på att han har en kontinuerlig och nära kontakt med många insatta analytiker, därmed kommer hans svar grundas på mer indirekta iakttagelser.

4.3.1 Relevans

Liliedahl säger ”man lever i en kvartalsvärld, men värderingen är på evig sikt”. Den finansiella informationen hämtas normalt inte ifrån årsredovisningen, utan den erhålls normalt från kvartalsrapporterna. Analytikerrapporterna som görs per kvartal grundas främst i kvartalsrapporter. Han anser sig själv ha ganska bra kunskap om Övrigt totalresultat, men han ägnar normalt ingen uppmärksamhet åt avsnittet i delårsrapporterna. Vid en analys vill analytiker fokusera på poster som går att prognostisera, för att få ett så rättvisande transaktionsbaserat resultat, enligt Liliedahl. Det är bra att Övrigt totalresultat finns och särredovisar poster som inte hör hemma i resultaträkningen. Liliedahl menar att Övrigt totalresultat är ett avsnitt som kan kontrolleras om man har någon speciell fråga, därför underlättar den. Posterna kan inte prognostiseras eller analyseras, därmed blir dem ointressanta. Övrigt totalresultat utgör summan av poster som inte går att påverka, vilket inte återspeglar verksamheten. Liliedahl tror att analytiker efterfrågar förändringar som är realiserade och poängterar att de flesta enbart tittar på verksamhetens rörelsemarginaler. Utfallet i Övrigt totalresultat beror på någonting annat som har hänt, exempelvis att valutan

har ändrats. Liliedahl exemplifierar pensioner, som är en post som ska balansera mellan tillgångar och skulder över lång tid, därmed kretsa kring noll, vilket inte gör det möjligt att prognosticera på kort sikt. Däremot går det att uppmärksamma om pensioner exempelvis är undervärderade, vilket kan bidra till en justering i balansräkningen. Liliedahl poängterar att det är ingenting som uppmärksammas varje kvartal, utan snarare något som kan noteras efter flera år. Det är ingenting som påverkar den löpande verksamheten eller bolagets intjäning. Liliedahl anser inte att det är någon skillnad att prognostisera ett företag idag jämfört mot innan Övrigt totalresultat infördes, eftersom avsnittet inte analyseras. Avsnittet utgör en upplysningsdel, men det är ingen större skillnad mot tidigare då det återfanns under eget kapital. Sedan menar Liliedahl att det enbart fokuseras på ungefär 10 % av allt material i en finansiell rapport.

Liliedahl menar att det finns utvecklingsmöjligheter med Övrigt totalresultat. Han menar att något som kan ingå är långa tillgångar och skulder där det sker en värdeförändring. Förslagsvis skulle värdeförändringar i fastigheter och skog vara lämpliga. Övriga poster som inte är realiserade bör hamna i Övrigt totalresultat, enligt honom. En bedömning om vad exempelvis fastigheterna är värda för stunden är bara en bedömning, vilket inte skulle ge några kassaflöden utan istället bara förstöra resultatet. Då förändringen är orsakad av en omvärldsfaktor, som exempelvis räntan. Liliedahl menar dessutom att en värderingsmodell som exempelvis P/E-talet skulle bli dubbelräknad, då både resultatet och värdeförändringarna ingår. Detta skulle resultera i ett felaktigt resultat, jämfört med andra bolag och branscher. Därför passar fastigheter och skog i Övrigt totalresultat.

4.3.2 Korrekt återgivande

Liliedahl menar att en särredovisning varken förenklat eller försvårat analysarbetet. Samtidigt som det exempelvis kan vara bra att uppmärksamma en post över längre tid, så att inte resultatet "läcker" mot Övrigt totalresultat. Upplysningsreglerna gällande innehållet av redovisningen har förbättrats, framförallt pensioner och säkringar har blivit enklare att läsa. Tidigare fanns det nästan ingen information alls, men till följd av att IFRS krävt mer regler är det numera lättare att se företags utveckling. Han poängterar däremot att det inte har något att göra med att det redovisas i Övrigt totalresultat, utan att upplysningarna kring posterna har förbättrats. Enligt Liliedahl hade det inte behövt synas någonstans, utan det hade räckt att informationen hade visats i en not. När det kommer till tillförlitligheten anser Liliedahl att man utgår från att upprättare av redovisningen samt revisorer har gjort rätt. Fler regler är även positivt, för då vet man att det är gjort på rätt sätt. Samtidigt han poängterar han att siffrorna framförallt utgörs av företagsledningens egna bedömningar. En stor värdeförändring är ganska ointressant för det aktuella kvartalet, utan förmodligen är det en förändring som successivt borde skett under en längre tid. Vilket även innebär att den som analyserar borde ha en egen bedömning kring det. Det innebär inte att siffran är fel ur ett redovisningsperspektiv, utan att det inte är intressant för det aktuella kvartalet för att det inte är en förändring som skett perioden.

4.3.3 Förståelse

Liliedahl menar att värdet på Övrigt totalresultat inte säger mycket i sig. Det vill säga att en fluktuation på siffrorna inte ger informationen. För att skapa förståelse måste man förstå "hela paketet", men att det ändå inte ger en närmare bild av företagets sanning. Han upplever det som att ingen pratar om Övrigt totalresultat samt att det än endast refererats i någon enstaka analys. Samtidigt menar Liliedahl att det inte är något som ska finnas i resultaträkningen, vilket är bra. Därför är Övrigt totalresultat bra, för att det utgör en "slask".

Liliedahl kommer fram till att det kanske hade varit bättre om Övrigt totalresultat haft en egen plats under förändringar i eget kapital istället, just för att det inte skulle förstöra för dem som inte förstår. Han menar att det kan skapa förvirring om analytiker skulle tro att avsnittet hade någon betydelse för det aktuella kvartalet. Själv har Liliedahl lärt sig om Övrigt totalresultat eftersom han själv varit aktiv med övervakning på börsen.

4.3.4 Jämförbarhet

Liliedahl menar att Övrigt totalresultat nästan inte kan vara jämförbart över tid, för att summan av posterna ska kretsa kring noll. Han förklarar att det inte går att jämföra en siffra med ett annat år, däremot går det att utläsa den faktiska bruttosiffran under många år. Liliedahl nämnde (vilket även nämnts ovan) att man ibland fick uppmärksamma att inte resultatet ”läckte” mot Övrigt totalresultat. Han menade då att om inte den faktiska bruttosiffran blev noll över tid kunde man ifrågasätta om fallet var att det läckte. Liliedahl är tydlig med att han inte brukar jämföra mellan företag och branscher, för att det blir för mycket att sätta sig in i.

4.4 Peter Malmqvist - Ordförande i Sveriges Finansanalytikers Förening

Peter Malmqvist är ordförande för Sveriges Finansanalytikers Förening. Han har i allmänhet arbetat som finansanalytiker sedan 80-talet och då främst som aktieanalytiker. Han har i varje kvartal, sedan 97' gjort en redovisningsmässig granskning av delårsrapporter. Då kontrollerar han exempelvis att börsbolagen följer IFRS. Granskningen är för Stockholmsbörsens räkning och sker näst intill av alla börsbolag på Stockholmsbörsen. Han använder sig främst av kvartalsrapporter, inte årsredovisningar.

Malmqvist är även ledamot i Rådet för Finansiell Rapportering (RFR) och ordförande i Capital Markets Advisory Committee (CMAC). CMAC² är en internationell analytikergrupp som är kopplad till IASB. Övrigt totalresultat intresserar honom eftersom han är extra intresserad av värdeförändringars inverkan på resultatet.

4.4.1 Relevans

Malmqvist använder Övrigt totalresultat då han går igenom sin så kallade ”checklista” över faktorer som troligtvis kommer att påverka hans prognoser av företag över cirka 1-3 år framåt. Han ser avsnittet som ett komplement och är som ett slags lagerkonto vilket kan komma att påverka bolags resultat de kommande ett till två åren. Avsnittet underlättar för att göra mer korrekta vinstprognoser. Enligt honom är det framförallt fyra poster som dominerar Övrigt totalresultat. Dessa fyra är pensioner, säkringsredovisning, omräkningsdifferenser för utländska bolag och värdeförändringar på tillgångar tillgängliga för försäljning (vilket stämmer med Rees och Shanes (2012) studie). Om något annat finns i Övrigt totalresultat ska man enligt Malmqvist bli misstänksam.

Omräkningsdifferenser i utländska bolag var den post som dominerade Övrigt totalresultat, säkringsredovisning exkluderat, innan uppdateringen av IAS 2012. Informationen i denna post var ingen nyhet utan har, så länge Malmqvist arbetat som analytiker och även tidigare, redovisats direkt i eget kapital. Trots att omräkningsdifferenserna kan vara väldigt stora, lika stora som nettoresultatet, har ingen analys eller värdering Malmqvist sett inkluderat denna post i beräkningarna. Därmed påstår Malmqvist att ingen använder sig av Övrigt

² CMAC skapades med syfte att bidra med inputs från användare av de finansiella rapporterna. Medlemmarna väljs utifrån dess kompetens som marknadsdeltagare att använda finansiella rapporter och möjlighet att representera olika marknadsdeltagares åsikter/synvinklar av CMAC är oberoende av IASB och medlemmarna är obetalda. (IASB 2014).

totalresultat. Anledningen kan vara att man beslutat sig för att avsnittet är för svårt, eftersom det inte kan inkluderas i någon vanlig värderingsmodell (DCF). För analytiker är det också väldigt viktigt att inga andra analytiker använder sig av posten, poängterar Malmqvist. Enligt Malmqvist kan avsnittet komma att användas i en kombination av andra faktorer om det fluktuerar kraftigt.

Enligt Malmqvist har Övrigt totalresultat ökat förståelsen av säkringar och pensioner. Dessa poster förenklar prognosarbetet eftersom de hjälper honom att hitta den temporära vinsten/förlusten så att han kan välja om han bör ta hänsyn till dem eller inte. Säkrings- och pensionsredovisningen är väsentliga för prognoser av företags framtida vinster och är därför viktiga att hålla koll på och är enligt Malmqvist ”smoking guns”.

Enligt Malmqvist ger Övrigt totalresultat information om pensioner som analytiker behöver ta till sig och förstå. Om han hade vetat vilka omvärderingseffekter pensioner har på bolag och vilka frågor det skapar hos honom, hade han efterfrågat denna information tidigare. Posten har nämligen gett information om att de senaste fem till sex årens rörelseresultat troligtvis är underskattade i de flesta börsbolag, med tanke på förändringarna av pensionsredovisningen. Underskattningen beror på att pensionskostnaderna i rörelseresultatet långsiktigt troligtvis är högre än vad bolagen redovisar. Detta är främst av vikt i de absolut största bolagen. Han själv har haft tid att analysera vad förändringarna av pensionsredovisningen betytt, under fem till sex år eftersom ett antal av de bolag han analyserar började med den nya metoden tidigare än 2013. Information som denna, leder till att Malmqvist blir osäker på ett bolag. Därmed bör han dra upp riskpremien för att beräkna kostnaderna för kapitalet eftersom värdet på bolaget kommer att sjunka, om allt annat är lika. Han kan även justera rörelsekostnaderna. Att använda justeringar ser Malmqvist dock som problematiskt eftersom det är svårt att memorera vilka justeringar som gjorts och att mycket tid går åt till att försöka reda ut hur han fått fram justeringssiffran i efterhand. Malmqvist har inte pensionerna i sitt värderingstänk än men ser att dessa kommer verka på fem till 10 års sikt. Eftersom informationen i denna post främst är av vikt för de största bolagen kan det ha lett till att analytiker inte förstått vikten av säkringar.

Säkringsredovisningen var den nya information, som kom i och med införandet av Övrigt totalresultat, som kan hjälpa Malmqvist att göra mer korrekta prognoser över de kommande ett till två åren. Posten fyllde det behov han tidigare känt om bättre redovisning av säkringsredovisade instrument i svenska bolag. För honom är det viktigt att separera värdeförändringen av säkringsinstrumentet, från den del av värdeförändringen som överförs från Övrigt totalresultat till rörelseresultatet. I Övrigt totalresultat finns värdeförändringen som uppstår vid säkringsredovisning, exempelvis valutafluktuationer samt i resultaträkningen finns den del av derivaten som realiserats. Eftersom värdeförändringar är temporära är detta viktig information vid prognostiseringen. Det är mycket ovanligt att denna separation finns i kvartalsrapporterna vilket Malmqvist anser är ett allvarligt problem. Årsrapporterna används nämligen som komplement till kvartalsrapporterna vilket är den ordinarie informationen analytiker använder sig av. Malmqvist måste därför vänta in årsredovisningarna för att få kompletterande information. Enligt analytiker kommer årsredovisningen sent. De har nämligen redan känt till bokslutet och resultatet tre månader innan årsredovisningen kommer. Om inte informationen separeras blir den mindre värdefull och inte särskilt användbar. Omvärderingsförändringar kan dock ge en signal om att det prognostiserade resultatet kan påverkas, positivt eller negativt, eftersom dessa förändringar kan leta sig in i resultaträkningen. Malmqvist ser säkringsredovisningen som ”en av de absolut viktigaste [posterna] i exporterande bolag”. Valutasäkringarna har en tydlig effekt på

vinstitutvecklingen i bolag. För honom har alltså Övrigt totalresultat gett bättre information än vad han hade förut.

Varför nyttan av säkringsredovisningar inte uppmärksammas kan bero på att valutaproblem inte varit någon stor fråga de senare åren. Det kan också bero på att analytiker inte heller använder sig av någon annan post i Övrigt totalresultat. De bakomliggande orsakerna till detta är enligt Malmqvist vana, okunskap och framförallt praxis, att ingen annan använder sig av Övrigt totalresultat.

Peter Malmqvist har förslag på ett antal förbättringsmöjligheter av Övrigt totalresultat. Malmqvist vill att bolag även i delårsrapporterna ska separera all återföring som äger rum från värdeförändringen som finns kvar. Detta ska även gälla för pensioner. Malmqvist önskar nämligen att pensioner också återförs till resultatet. Malmqvist är inte helt nöjd med uppdateringen av IAS 1 eftersom han vill alla poster i Övrigt totalresultat ska återföras till rörelseresultatet. Det ska därmed inte behöva finnas någon uppdelning mellan de poster som kommer och de poster som inte kommer att återföras till resultatet. Främst är det pensioner som inte kommer återföras men ibland kan även skulder och anläggningstillgångar omvärderas via Övrigt totalresultat. Han är intresserad av att prognostisera framtida kassaflöden genom att prognostisera framtida vinster. Anläggningstillgångars värde förändras endast på ett fiktivt sätt, därför anser han de vara helt oanvändbara. Eftersom han i grund och botten är intresserad av affärstransaktioner, försvårar denna post hans prognosarbete. Pensionerna tycker han bör återföras successivt till resultaträkningen på något strukturerat sätt men är positiv till att omvärderingen av pensioner inkluderades i Övrigt totalresultat. Vidare vill Malmqvist att alla värdeförändringar ska finnas i Övrigt totalresultat. Detta gäller enligt Malmqvist omvärderingar av fastigheter för fastighetsbolag som äger investment properties, omvärderingar av tillgångar hos kunder och skogsbolag som omvärderar sin skog. Omvärderingen ska gå mot Övrigt totalresultat och allt eftersom omvärderingen realiserar förs omvärderingsvinsten/-förlusten till den ordinarie resultaträkningen. Om Malmqvist fick bestämma skulle Övrigt totalresultat därmed expandera. Detta är något han också tror kommer att ske.

4.4.2 Korrekt återgivande

Förändringar i redovisningsfrågor kan ses som Malmqvists specialitet. De flesta analytiker är specialister på andra saker och förutsätter att redovisningen ska vara korrekt och inte innehålla några luckor. Detta antagande tycker Malmqvist till stor del också är riktigt. Analytiker kan inte veta att företagen gör rätt utan de måste förutsätta att revisorerna har kunskap om Övrigt totalresultat och granskar den. Eftersom Övrigt totalresultat är revisor- och kvalitetsgranskade på alla sätt och vis anser Malmqvist att tillförlitligheten av siffrorna är mycket hög, vilket även gäller för de andra delarna i de finansiella rapporterna.

Malmqvist kontrollerar själv siffrorna genom att följa dem regelmässigt kvartalsvis. Dock skiljer hans sätt att kontrollera Övrigt totalresultat från hur han kontrollerar andra delar av de finansiella rapporterna. Normalt följer han dem period för period och jämför utvecklingstrenden. Till sin hjälp använder analytiker nyckeltal som exempelvis avkastning på eget kapital. Det enda nyckeltal Malmqvist funnit att han kan använda på Övrigt totalresultat är Övrigt totalresultat i procent av eget kapital, vilket han ser som ett komplement till föregående nyckeltal. I grunden tittar analytiker dock på siffrorna i sig, därefter används olika ”checklistor” för att kontrollera posterna. Checklistorna är inte nedskrivna och varierar för post till post.

Exempelvis:

- För pensioner gäller det att summan av posten i Övrigt totalresultat ska vara kring noll över tiden. Om de kretsar kring en negativ siffra kan det sägas att bolaget beräknar pensionskostnaderna lite lågt. Det gäller dock att kontrollera detta över en längre period, inte över exempelvis ett kvartal.
- För säkringsredovisningen ska bolaget ha separerat värdeförändringen på säkringsinstrumentet från den realiserade värdeförändringen som överförs till resultatet. Om inte denna information finns med i rapporterna vänder han sig i första hand till ekonomichefen för bolaget men använder sig även av andra sätt.

Möjligheten att kontrollera siffrorna anser han vara goda i och med att han följer dem på kvartalsbasis. Om inte posterna följer den naturliga reaktionen på marknadsfaktorer (räntor) blir han misstänksam och kontrollerar vad det orsakats av. Det ger alltså en signal om något han kan gå vidare och undersöka. Vad som vidare kan göra honom misstänksam är om företag redovisar posten övrigt, i Övrigt totalresultat, eftersom denna post måste specificeras och kan endast vara en värdeförändring.

Den goda kontrollerbarheten gäller inte för omräkningsdifferenserna. Denna post går inte att kontrollera eftersom det är en del av redovisningen som uppkommer vid konsolideringen. Malmqvist kontrollerar den inte och påstår att inga andra gör det heller. Kontrollen försvåras av att omräkningsdifferenserna kan ha säkringar, vilket ibland leder till att endast nettoposten av omräkningsdifferenserna redovisas. Eftersom det nästan inte går att använda omräkningsdifferenserna spelar detta inte så stor roll enligt Malmqvist.

Vad Malmqvist uppmärksammat är att företag gör fel med omräkningsdifferensen då de säljer ett dotterbolag. Detta är inte något som märks om man endast studerar årsredovisningar eftersom det brukar åtgärdas från ett kvartal till ett annat. Vad han uppmärksammat är dock att företag ofta missar att omräkningsdifferensdelen av det sålda bolaget är en del av rearesultatet.

4.4.3 Förståelse

Malmqvist upplever att Övrigt totalresultat som koncept är klart och tydligt. Anledningen till varför posterna i Övrigt totalresultat hamnat där är lite svårt att veta. Malmqvist påstår att det är för att de inte passade så bra i den ordinarie resultaträkningen.

Han tror att de flesta analytiker inte använder sig av Övrigt totalresultat. Anledningen till att många inte använder det kan bero på att det funnits under en kort tid. Eftersom de flesta analytiker inte är redovisningsmänniskor samt att redovisningsintresserade inte heller har hunnit förstå hur Övrigt totalresultat kan användas.

Malmqvist kan mer om Övrigt totalresultat än analyskåren i allmänhet. Hans förklaring till det är att han troligtvis lägger ner mycket mer tid, än den genomsnittliga analytikern, på redovisningsfrågor genom hans uppdrag i RFR, CMAC och från Stockholmsbörsen. Stockholmsbörsens uppdrag har bland annat lett till att han successivt lärt sig IFRS. Han lägger främst ned tid på hur förändringar i redovisningen framförallt kan komma att påverka värderingsmodellen Discounted Cash-Flow (DCF). Övrigt totalresultat upplever han inte att det finns några problem med som avsnitt.

4.4.4 Jämförbarhet

Att jämföra bolag inom samma bransch eller över tid kan Malmqvist inte göra genom att titta på enbart Övrigt Totalresultat isolerat. Detta går dock med de enskilda posterna i avsnittet. Om ett bolag har gjort en stor omvärdering av tillgångar och detta inte hänt i andra motsvarande bolag kan det resultera i att Malmqvist undersöker posten ytterligare. Bolag står också ut om andra bolag reagerat på samma sätt på en marknadsfaktor (räntan) medan ett annat inte gör det. Han ser visserligen jämförbarheten som god men att han inte gör den direkta jämförelsen mellan bolag.

4.5 Analytikerrapporter

Utifrån vad som kan utläsas från Tabell 5 innehåller ingen av analytikerrapporterna en stor mängd information som grundats från informationen i Övrigt totalresultat eller dess komponenter.

De enda sökord alla rapporterna gav träff på var *contract* (sv: kontrakt), *exchange* (sv: växla) och *instrument*. Samtliga av dessa ord ingick i analytikerrapporternas gemensamma avsnitt *Disclosure*. Detta avsnitt är till största del formulerat på samma sätt i samtliga studerade analytikerrapporter, vilket kan bero på att alla dessa rapporter var från samma utgivare.

Av de tre träffarna anses endast *exchange* som relevant. Samtliga rapporter upplyser nämligen om att valutakurser (eng: exchange rate) kan orsaka att värdet på utländska investeringar och inkomsten från dessa ökar eller minskar.

Tabell 5. Sökord samt resultatet av sökningarna i analytikerrapporterna

Sökord	A (antal träffar)		B (antal träffar)		C (antal träffar)		D (antal träffar)	
	Rele- vanta	Irrele- vanta	Rele- vanta	Irrele- vanta	Rele- vanta	Irrele- vanta	Rele- vanta	Irrele- vanta
(Un)Hedge	9	-	1	-	-	-	-	-
Comprehensive	-	-	-	-	-	-	-	-
Contract	-	20	-	1	-	1	-	1
Currency	-	12	-	-	-	9	-	-
Employee benefit	-	-	-	-	-	-	-	-
Equity instrument	-	-	-	-	-	-	-	-
Exchange	1	1	2	1	1	1	1	1
Fair Value	-	8	-	-	-	-	-	-
Foreign	-	-	-	-	-	1	-	-
Instrument	-	1	-	1	-	1	-	1
Intrinsic	-	-	-	-	-	-	-	-
Option	-	-	-	-	-	-	-	-
Other comprehensive	-	-	-	-	-	-	-	-
Pension	-	2	-	-	-	2	-	1
Remeasurement	-	-	-	-	-	-	-	-
Revaluation	1	-	-	-	-	-	-	-
Time value	-	-	-	-	-	-	-	-
Translat	-	1	1	1	-	-	-	-
Totalt antal träffar	11	45	4	4	1	15	1	4
Totalt antal ord	3	7	3	4	1	6	1	4

-: Ingen träff

Många av orden gav träff i sammanhanget kring effekten av valutamarknaden. Det är i detta sammanhang den andra träffen om valutakurser, i analytikerrapporten om B, finns. Omräkningseffekten (eng: the translation effect) nämns i sammanhanget och sägs vara en

effekt på företagets försäljning och vinst. Även säkringar (eng: hedges) nämns här. I analytikerrapporten antas det nämligen att B har säkringar som sträcker sig 6-12 månader. I analytikerrapporten om A nämns även säkringarna i detta sammanhang. I detta fall är dock säkringarna inget antagande. I analytikerrapport A uttrycks den förväntade påverkan av säkringsredovisningen på nettoexponeringen. Även omvärdering (eng: revaluation) av säkringar nämns här. Effekten av denna omvärdering är något de skulle kunna finna i Övrigt totalresultat men i analytikerrapporten används en tumregel för att få fram påverkan på säkringarna om SEK rör sig mot USD.

Även om vissa träffar inte anses som relevanta kan de vara värda att nämna. I de flesta av de fyra analytikerrapporterna nämns pensionskulden men det är inte förändringen i dem, vilket är vad som ska ingå i Övrigt totalresultat. Inga träffar gällande kontrakt (eng: contract) gällde värdeförändringar av finansiella instrument. Valuta (eng: currency), eller förändringar i dessa nämns inte någon gång i rapporterna i samband med omräkning av dotterbolags bokslut. Däremot nämns det att valutaförändringarna påverkar resultatet både framåt- och bakåtriktat. I företag C:s fall är det svårt att säga något om sammanhanget kring valutan eftersom ordet endast gav träffar i tabeller utan medföljande förklarande text. I sammanhanget kring verkligt värde (eng: fair value) rör ingen av träffarna något om egenkapitalinstrument eller andra finansiella instrument utan vad värdet på företag A:s aktier bör vara.

5. Analys och diskussion

I detta kapitel följer analys och diskussion av det empiriska materialet utifrån Föreställningsramens kvalitativa egenskaper med kopplingar till den teoretiska referensramen. Med fokus på hur Övrigt totalresultat bidrar till användbarhet av finansiella rapporter.

I samband med konvergensprojektet infördes avsnittet Övrigt totalresultat i syfte att förbättra och öka jämförbarheten av finansiell rapportering samt för att separera objekt med särskilda egenskaper (IASB 2006; IAS 1 2014c; IAS 1 2014e). Vad som kan utläsas från intervjuerna är att respondenterna är relativt positivt inställda till dess existens, men huruvida avsnittet är användbart eller inte går att diskuteras.

5.1 Relevans

Analytiker använder finansiell informationen för att fastställa det sanna värdet på en enhet, genom att göra prognoser om enhetens framtida resultat (Arnold & Moizer 1984). Detta visar även denna studie stöd för. Det är viktigt för analytiker för att de ska kunna göra riktiga rekommendationer. Därmed borde information som bidrar till analytikers beslut om det sanna värdet anses som väsentlig enligt analytiker. Väsentlighet nämner även Föreställningsramen för att relevans ska uppnås (Conceptual Framework 2014d).

Intervjuerna och studien av analytikerrapporterna ger indikation om att Övrigt totalresultat inte är väsentligt för analytiker. Det beror på att avsnittet enligt respondenterna är en restpost som inte visar hur rörelsen går. Den säger ingenting om intjäningen för det aktuella kvartalet. Samtliga respondenter uttrycker att de, vid en analys, vill fokusera på poster som går att prognostisera eller information som hjälper dem att göra prognoser. Däremot uttryckte de flesta av studiens respondenter att de inte använder sig av Övrigt totalresultat för att göra prognoser. Intervjuerna ger indikationer om att några av respondenterna finner posterna för fluktuerande och oprognostiserbara för att vara användbara. Övrigt totalresultat kan anses som relevant om den hjälper användarna i deras arbete att göra prognoser (Conceptual Framework 2014d).

Studien av analytikerrapporterna visade inga tecken på att Övrigt totalresultat används för att stärka analytikers rekommendationer, vilket är vad som ska framgå av analytikerrapporter (Arnold & Moizer 1984). Malmqvist nämner att han inte heller sett prov på det. Det skulle kunna bekräfta det Biggs (1984) nämner om att all finansiell information inte används i finansiella rapporter. Dock kan det vara mer komplicerat än att söka efter ord som har med Övrigt totalresultat att göra, vilket var metoden som användes för att undersöka analytikerrapporterna. Detta ger även Malmqvist indikation om.

Forskning visar att resultatet är att föredra framför totalresultatet, vilket inkluderar Övrigt totalresultat. Det beror på att totalresultatet är mer begränsat genom att det både innehåller tillfälliga och ihållande komponenter (Lipe; Collins & Kothari; Ramakrishnan & Thomas refererad i Rees & Shane 2012). Denna studies intervjuer påvisar att analytiker instämmer i detta. Exempelvis menar Liliedahl att P/E-talet skulle bli dubbelräknat vid fokus på totalresultatet eftersom både resultatet och värdeförändringarna (vilka är tillfälliga) skulle ingå. Även Rees och Shane (2012) påtalar att Övrigt totalresultat inte kan användas i en vanlig prognostiseringsmodell. Deras förklaring är att Övrigt totalresultat inte heller bör kunna användas för att prognostisera framtida vinster eftersom det innehåller poster som är temporära. Därmed är det inte möjligt att förvänta sig framtida intäkter utifrån Övrigt

totalresultat (Rees & Shane 2012). Även denna studie påvisar att anledningen till att Övrigt totalresultat förbisets kan bero på att Övrigt totalresultat inte kan inkluderas i en vanlig värderingsmodell eller att det är för avancerat. Att komponenterna i Övrigt totalresultat visar dramatiska skillnader, behöver dock inte innebära att posterna i sig inte är användbara (Rees & Shane 2012) och att relevans inte uppnås.

Även om avsnittet inte är direkt prognosticerbart ger intervjuerna indikationer om att det indirekt skulle bidra till en förbättrad återspelning av verkligheten eftersom tillfälliga komponenter är särredovisade från de ihållande. På så vis renas resultaträkningen, vilket underlättar för analytiker. Detta är i enlighet med vad Rees och Shane (2012) finner i sin studie. Analytiker efterfrågar information som förenklar prognosarbete och därigenom information som förklarar förändringar (Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014). Trots att precision inte är i fokus vid sökandet av information (Schipper 1991) visar intervjuerna att den särredovisning som uppkommer i och med Övrigt totalresultat underlättar. De flesta respondenter uttryckte nämligen att de antingen fångade informationen på annat sätt eller att de tittade på Övrigt totalresultats innehåll trots att de inte använde avsnittet i sina prognoser. Även detta visar analytikerrapporterna prov på. Exempelvis är valutor och säkringar av intresse i rapporterna men trots att information om sådant finns i Övrigt totalresultat fångas den informationen på annat sätt. I analytikerrapport för företag A användes till exempel en tumregel istället för informationen i Övrigt totalresultat. Liksom tidigare forskning beskriver (Biggs 1984; Block 1999; Bouwman, Frishkoff & Frishkoff 1987) använder de sig främst av resultatet och kassaflödesanalysen men också balansräkningen. Generellt verkar Övrigt totalresultat anses vara en slasktratt eller residual av sådant som inte ska finnas med i de andra delarna av den finansiella rapporten, enligt de flesta av respondenterna.

Malmqvist, som är en av de insatta i Övrigt totalresultat menar att avsnittet är ett komplement som ger fördelar ur ett långsiktigt perspektiv. Det han ser idag kan komma att påverka hans prognoser cirka ett till tre år framåt. Temporära värdeförändringar är viktig information vid prognostisering för att det kan ge signaler. Han menar att Övrigt totalresultat har gett bättre information än innan. Specifikt uttrycker han att det har ökat förståelsen för säkringar och pensioner. Det innebär att Övrigt totalresultat har prognosrelevans och är väsentligt för Malmqvist.

Övrigt totalresultat kan ses som ett komplement som kan komma att påverka beslut och ses därmed som väsentligt. Avsnittet är svårt att involvera i en analysmodell, men det går fortfarande att dra nytta av informationen för att det ger signaler om framtiden. Därför kan det anses uppfylla prognosrelevans. Särredovisningen av Övrigt totalresultat, resulterar i att resultatet speglar verkligheten bättre. Därför kan det anses att prognosrelevansen av finansiella rapporter i sin helhet ökar.

5.2 Korrekt återgivande

Till stora delar har intervjuerna visat på osäkerhet när det kommer till kunskap om vad som ska ingå i Övrigt totalresultat. Anledningen kan vara bristen av ett ramverk över vad som ska ingå i Övrigt totalresultat vilket både svaren på Discussion paper 2008 handlade om (IAS 1 2014h) och Rees och Shane (2012) nämner. Detta försvårar avgörandet av om informationen Övrigt totalresultat bidrar med är fullständig. Dessutom försvårar det avgörandet kring neutralitet och om informationen är fri från fel. Dessa är de två andra bedömningspunkterna som nämns att information ska uppfylla för att anses som korrekt återgiven (Conceptual Framework 2014d).

Respondenterna verkar generellt inte bry sig om att kontrollera siffrorna. Det skulle kunna anses som märkligt eftersom kvaliteten i den finansiella informationen är av stor vikt för analytiker (Brown et al. 2014). Det skulle dock kunna kopplas till Schipper (1991), att analytiker inte fokuserar på precision och bias när de söker användbar information. Trots att hög resultat kvalitet är viktigt för analytiker, är det ingen respondent som nämner något om att Övrigt totalresultat bidragit till minskad resultatmanipulering vilket Lin och Rong (2012) påvisat. Detta skulle kunna anses som en viktig fördel med Övrigt totalresultat eftersom neutralitet ökar, samt att det ökar sannolikheten för att informationen är fri från fel i och med färre utelämnanden. Det Liliedahl nämner om att siffrorna i Övrigt totalresultat framförallt utgörs av bedömningar av företagsledningen kan dock resultera i att informationen inte är fri från bias och därmed inte uppfyller neutralitet. Informationen kan ändå anses som fri från fel så länge det tydligt och korrekt beskrivs som uppskattningar, om bakgrunden och begränsningarna bakom uppskattningen förklaras och inga fel har gjorts under uppskattningsprocessen (Conceptual Framework 2014d). Exempelvis Bohlin ger uttryck för att detta finns i Övrigt totalresultats noter.

Generellt är det svårt för de intervjuade analytikerna att avgöra om företagen gör rätt, därför får de lita på att revisorerna har kunskap om ämnet. Detta är helt naturligt, enligt Malmqvist, eftersom analytiker inte kan vara experter i allt. Malmqvist, som använder Övrigt totalresultat, poängterar att han ändå anser att tillförlitligheten i avsnittet är hög. Han kontrollerar siffrorna genom att följa dem på kvartalsbasis och reagerar om inte posterna följer den naturliga reaktionen på marknadsfaktorer (räntor). Denna kontroll kan vara likt det tidigare forskning säger om att analytiker kontrollerar resultat kvaliteten med hjälp av jämförelser samt segment- och regioninformation (Hjelström, Hjelström och Sjögrens 2014; Schipper 1991). Liliedahl, Eixmann och Bohlin medger att de förlitar sig på att siffrorna är korrekt utförda enligt regelverket. Bohlin poängterar dock att regelverket inte alltid återspeglar verkligheten. Alla utom Eixmann nämner att bruttosiffran av Övrigt totalresultat över många år kan ge information. Om bruttosiffran exempelvis inte blir noll över tid leder det till följdfrågor. Liliedahl menar att genom detta kan man uppmärksamma om resultatet ”läcker”. Det vill säga att det finns möjlighet att uppmärksamma om det finns poster i Övrigt totalresultat som borde gå mot resultatet istället, eller tvärt om. Detta innebär att siffrorna går att kontrollera till viss del.

För att få fram vad som är det sanna värdet på företag (Arnold & Mozier 1984) vill analytikerna förstå verkligheten. Genom att analytiker använder sig av resultatet istället för totalresultatet, vilket exkluderar Övrigt totalresultat, återges en bättre återspeglning av verkligheten gällande relationen mellan företags resultat och dess värde (Rees & Shane 2012). Uppfattningen som ges från respondenterna är att de upplever att Övrigt totalresultat är korrekt återgiven. Detta med anledning av att de upplever en hög tillförlitlighet till utformningen och att Övrigt totalresultat bidrar till en ökad fullständighet av finansiella rapporter.

5.3 Förståelse

Den senaste uppdateringen av IAS 1 skulle bland annat leda till ökad förståelse (IASB 2010) och enligt Arnold och Mozier (1984) använder analytiker finansiell information för att förstå verkligheten. Enligt denna studies respondenter har de dock inte påverkats i sitt arbete av uppdateringen. Detta kan tyda på att målet med uppdateringen inte uppfyllts. Införandet av Övrigt totalresultat har i själva verket fått kritik av bland annat Pacter. Han anser att valmöjligheten kring presentationen av avsnittet inte underlättar förståelse och IASB medger detta (IAS 1 2014h). Även några av studiens intervjuer ger indikationer på detta. Bohlin

förklarar att Övrigt totalresultat kan skapa förvirring på grund av två olika presentationssätt, vilket även var genväret på Exposure draft 2006 (IAS 1 2014h). Likaså menar Liliedahl att det finns risk för förvirring hos analytiker då de kan tro att Övrigt totalresultat har betydelse för det aktuella kvartalet. Liliedahl poängterar även det Hjelström, Hjelström och Sjögren (2014) funnit, att analytiker efterfrågar information som förenklar deras arbete. Hur informationen presenteras påverkar analytikerns bedömningar (Hopkins et al.; Hopkins; Hirst et al. refererade i Ramnath, Rock & Shane 2008), därför är det viktigt att förvirring inte uppstår.

Hur komplicerad informationen är påverkar precisionen i prognoserna (Ramnath, Rock & Shane 2008). I kontrast till detta påstår Eixmann att deras prognoser inte träffat fel trots uteblivet fokus på Övrigt totalresultat. Istället fokuserar han på resultatet från resultaträkningen. Forskning styrker detta med att aktiers marknadsvärde har bättre koppling till resultatet än vad totalresultatet har (Barton et al.; Pronobis & Zulch refererad i Rees & Shane 2012). Enligt Föreställningsramen ska information som anses vara komplicerad ändå inkluderas eftersom det skapar en fullständighet i rapporterna, så länge det klassificeras och presenteras tydligt (Conceptual Framework 2014e). Respondenterna medger också att de föredrar för mycket än för lite information i de finansiella rapporterna. Intervjuerna visar att det generellt inte är självklart vad som ska ingå i Övrigt totalresultat. Det kan möjligtvis förklaras av att det saknas en djupare förklaring över vad som ska ingå, vilket tidigare diskussioner kring avsnittet nämnt (IASB 2014h). Att Eixmann inte använder Övrigt totalresultat kan förklaras av att analytiker påverkas av varandra, vilket Malmqvist nämner. Om fler skulle finna avsnittet intressant, skulle andra få upp ögonen för värdet av informationen i Övrigt totalresultat.

När det kommer till att tolka Övrigt totalresultat poängterar Liliedahl att det inte går att enbart fokusera på avsnittet utan förståelse av helheten krävs. Det är därmed nödvändigt att rimliga kunskaper om affärsverksamhet finns. Utifrån detta antagande är också finansiella rapporter utformade. Det ska till följd av det räcka med att information är tydlig och koncis för att anses vara förståelig (Conceptual Framework 2014e). Denna förstärkande egenskap skulle kunna vara uppnådd i och med att Malmqvist anser att konceptet Övrigt totalresultat är klart och tydligt. Hans åsikt kan baseras på att han är insatt i ämnet och finner ett intresse i Övrigt totalresultat. Resultatet av intervjuerna påvisar att det krävs tid för att förstå avsnittet. Tid krävs för att förstå, eftersom tillämpningen av Övrigt totalresultat är relativt nytt kan det vara en bidragande faktor till okunskap. Detta kan också vara anledningen till varför Övrigt totalresultat och dess komponenter inte används i de studerade analytikerrapporterna. Malmqvist medger att han förmodligen lägger ner mer tid på Övrigt totalresultat än genomsnittet, och Bohlin förklarar att han grundligt läser årsredovisningen, vilket också tar tid. Under studiens gång har det även konstaterats att standarderna hos IASB inte alltid är lättöverskådliga.

På grund av tidspress, är komplicerad information något som begränsar analytiker (Plumlee 2003). Även om Övrigt totalresultat kan uppfattas som komplicerat och att det finns frågetecken gällande avsnittet, kan Övrigt totalresultat bidra till en större helhetsbild. Därmed blir de finansiella rapporterna mer fullständiga. Avsnittet behöver utvecklas, vilket även IASB är medvetna om, men tids nog kan förståelsen om Övrigt totalresultat öka.

5.4 Jämförbarhet

En del av syftet med att införa Övrigt totalresultat var att öka jämförbarheten på global nivå (IAS 1 2014f). Forskning (Hjelström, Hjelström & Sjögren 2014; Schipper 1991) visar också att vissa analytiker jämför information över tid och mellan bolag. Även om Eixmann, Bohlin och Liliedahl inte upplever en hög nivå av jämförbarhet, behöver det inte betyda att avsnittet inte uppnår denna förstärkande egenskap. Utifrån respondenternas svar verkar det dock inte möjligt att direkt jämföra Övrigt totalresultat som isolerat avsnitt. Posterna i avsnittet kan däremot jämföras. Posterna skulle kunna användas för jämförelse mellan bolag, genom att se om ett bolag skiljer sig från marknaden i övrigt, förklarade Malmqvist. Detta skulle kunna påvisa det Föreställningsramen föreskriver om jämförbarhet av liknande information mellan olika enheter. Malmqvists resonemang är i enlighet med Schipper (1991) som menar att analytiker använder sig av segmentinformation för att förbättra sina vinstprognoser. Jämförelser ska också kunna möjliggöra förståelse av skillnader och likheter mellan enheter (Conceptual Framework 2014e). Liliedahl menar dock att varken avsnittet eller posterna i Övrigt totalresultat vanligtvis jämförs mellan olika branscher eftersom det skulle innebära för mycket arbete. Majoriteten av respondenterna visar istället prov på det Föreställningsramen nämner om jämförelse över tid av enheters information vid deras beskrivning av informationen bruttosiffran av posterna i Övrigt totalresultat ger.

Även om avsnittet isolerat inte anses vara jämförbart, kan det fortfarande bidra till en ökad jämförbarhet av rapporter. Enligt Rees och Shane (2012) innebär en särredovisning av Övrigt totalresultat att avsnittet underlättar för analytiker att bestämma värdet på företag. Det skulle således kunna innebära att Övrigt totalresultat indirekt bidrar till en ökad jämförbarhet av finansiella rapporter i sin helhet. De finansiella rapporternas jämförbarhet kan också öka i och med att avsnittet infördes, vilket var till följd av att IFRS är balansorienterat. Temporära poster separeras nämligen därmed från sådana poster som analytiker kan använda för att bestämma företags långsiktiga vinster. Det renar därmed inte bara balans- utan också resultaträkning.

Enligt definitionen kan jämförbarhet uppnås om tillämpningen sker på ett konsekvent sätt (Conceptual Framework 2014e). IASB är medvetna om att valmöjligheten av presentationen för Övrigt totalresultat inte underlättar jämförbarhet, vilket även kritiker uppmärksammat, och diskussioner rörande förbättringsmöjligheter av Övrigt totalresultat pågår (IAS 1 2014h). Likaså kan IASB:s principbaserade synsätt leda till att utformningen av de finansiella rapporterna baseras på bedömningar av standarderna (Marton et al. 2012) och därmed finns det risk för att Övrigt totalresultat inte blir konsekvent tillämpat. Trots viss negativ kritik, kan införandet av Övrigt totalresultat underlätta jämförandet av finansiella rapporter på global nivå i IASB:s väg mot ökad harmonisering.

5.5 Verifierbarhet

Det är svårt att fastställa om Övrigt totalresultat som isolerat avsnitt uppnår verifierbarhet enligt Föreställningsramen. Det beror på att det är svårt att avgöra vad respondenterna skulle komma fram till utifrån informationen Övrigt totalresultat ger eftersom flera av dem påstår att de inte använder avsnittet. Likaså varierar respondenternas kunskapsnivå och användningsgrad av Övrigt totalresultat. Verifierbarhet uppnås nämligen om observatörer med olika kunskap kommer fram till samma slutsats (Conceptual Framework 2014e). Utifrån respondenternas påstående går det inte heller att hävda direkt verifierbarhet.

Genom att Malmqvist funnit ett nyckeltal som kan hjälpa till att kontrollera avsnittet kan indirekt verifierbarhet anses vara uppfyllt. Nyckeltalet kan kontrollera informationen som Övrigt totalresultat innehåller i relation till det egna kapitalet.

Det är möjligt att Övrigt totalresultat bidragit till att verifierbarhet av finansiella rapporter ökat i sin helhet. I och med införandet av Övrigt totalresultat särredovisas temporära poster, därmed kan analytiker finna ett resultat som återspeglar verkligheten bättre. Särredovisning som stödjer informationen, krävs nämligen oftast för att avgöra om användare ska använda informationen (Conceptual Framework 2014e).

5.6 Tidsaspekt

Enligt Hjelström, Hjelström & Sjögren (2014) lägger inte analytiker vikt på hur informationen presenteras, så länge den särredovisas och presenteras i tid. Deras studie visar att tidsspecifika omständigheter kan ha betydelse för informationens användbarhet. Detta nämner även Föreställningsramen vid uppmaningen om att informationen måste presenteras vid rätt tidpunkt för att kunna påverka användares beslut och att information anses vara mindre användbar ju äldre den är (Conceptual Framework 2014e). Samtliga av studiens respondenter uppger att de främst använder sig av kvartalsrapporter, något även Hjelström, Hjelström och Sjögren (2014) uppmärksammar att analytiker gör. Eftersom Övrigt totalresultat presenteras i kvartalsrapporter skulle avsnittet därmed kunna anses vara presenterat i tid.

Malmqvist har dock funnit ett problem. Han skulle nämligen vilja ha liknande separation av värdoförändringarna i säkringsinstrument som presenteras i årsredovisningen, presenterad i kvartalsrapporterna. Han vill därmed ha den komplimenterade information årsredovisningar bidrar med, redan i kvartalsrapporterna. Detta skulle kunna vara ett tecken på att han anser att informationen kommer för sent. Det är därmed svårt att fastställa om Övrigt totalresultat lever upp till den förstärkande kvalitativa egenskapen tidsaspekt.

6. Slutsatser och förslag till fortsatt forskning

Följande kapitel presenterar studiens slutsatser, baserat på analys gällande hur Övrigt totalresultat bidrar till en användbarhet av finansiella rapporter, utifrån analytikers perspektiv. Avslutningsvis presenteras förslag till fortsatt forskning.

6.1 Slutsats

Utifrån studiens analys kan det utläsas att Övrigt totalresultat uppfyller många av Föreställningsramens kvalitativa egenskaper. Även om Övrigt totalresultat inte stärker de finansiella rapporternas användbarhet via alla Föreställningsramens kvalitativa egenskaper ökar det ändå användbarheten i rapporterna. Informationen i avsnittet påverkar nämligen analytikers beslut, även om det är på ett indirekt sätt. Studien kan dra slutsatsen om att Övrigt totalresultat som isolerat avsnitt inte uppfyller användbarhet. Däremot fungerar Övrigt totalresultat som ett komplement och anses därmed som användbart för finansiella rapporter i sin helhet.

Intervjuerna med erfarna analytiker och studien av analytikerrapporter visar på en komplexitet kring användbarheten av Övrigt totalresultat. Trots att merparten av de intervjuade analytikerna inte använder sig av avsnittet i sitt arbete, behöver det inte betyda att avsnittet inte är användbart utifrån Föreställningsramen. Avsnittet uppfyller relevans även om det inte uttryckligen används i analytikers prognoser. Övrigt totalresultat bör ändå finnas i finansiella rapporter eftersom det bidrar till en ökad fullständighet. Studien visar även att en indirekt relevans uppnås eftersom Övrigt totalresultat inkluderar sådana poster som förvränger den långsiktiga verkligheten. Genom att den fluktuerande och temporära informationen som finns i Övrigt totalresultat exkluderas från andra delar av den finansiella rapporten, bidrar avsnittet till att analytiker får renare information. Dock är avsnittet relativt nytt och det finns osäkerhet kring vad som ska ingå, vilket kan skapa förvirring. Därför kan Övrigt totalresultat klassas som bristfälligt när det kommer till förståelse. Däremot kan Övrigt totalresultat till viss del anses uppfylla verifierbarhet. Detta för att avsnittet bidrar till ökad verifierbarhet av rapporter i sin helhet. Trots att huvudsyftet med införandet av Övrigt totalresultat var ett steg i att uppnå harmonisering på global nivå kan det isolerade avsnittet inte jämföras. Posterna i sig är däremot jämförbara.

Respondenternas varierande åsikter och erfarenheter har bidragit till ett intressant resultat till studien. För att stärka studiens innehåll har analytikerrapporter varit ett komplement för att undersöka om Övrigt totalresultat används i praktiken. Dokumentstudien och intervjuerna visade att de flesta analytiker inte använder Övrigt totalresultat i sina prognoser, men det betyder inte att de inte kan dra nytta av avsnittet. För den som är tillräckligt insatt kan Övrigt totalresultat bidra till ökad förståelse av företag.

Genom denna studie har det konstaterats att Övrigt totalresultat bidrar till en ökad användbarhet av de finansiella rapporterna i sin helhet. Genom att utgå från analytikers perspektiv och att användbarhet definieras enligt IASB:s Föreställningsrams kvalitativa egenskaper har studien kopplat samman normgivande organ och finansiella rapporters användare. Studien bidrar till diskussionen kring Övrigt totalresultat och trots att studien visar att avsnittet är användbart, visar det även att det fortfarande finns bristfälliga punkter kring avsnittet. Den har gett en tydligare bild av vad analytiker finner vara användbart och därmed hur avsnittet skulle kunna utvecklas. Studien har även resultaterat i relevanta kunskaper och erfarenheter från dess respondenter, vilket kan öppna portarna för vidare studier.

6.2 Förslag till vidare forskning

Studien kan vara ett uppslag till vidare forskning som kan resultera i kommentarer till den fortsatta utvecklingen av Övrigt totalresultat. Studier av detta slag är något som behövs enligt Jonas och Young (1998) för att öka normgivares möjlighet att fatta beslut byggda på fakta istället för spekulationer.

Övrigt totalresultat är fortfarande ett relativt nytt avsnitt och de utvecklingar avsnittet genomgår bör i framtiden studeras. Även Rees och Shane (2012) uppmanar till vidare forskning kring Övrigt totalresultat. Detta är av vikt eftersom konvergensprojektet fortfarande fortgår (IFRS 2014) och att avsnittet troligtvis kommer expandera (Rees & Shane 2012).

Även om studien till viss del sätter sig in i hur Övrigt totalresultat fungerar, läggs lite fokus på de olika posterna. Att undersöka vikten av de olika posterna i avsnittet är något som kan rekommenderas att studera vidare. För att vidare fördjupa hur Övrigt totalresultat används i praktiken rekommenderas en studie baserad på en mer omfattande dokumentstudie av analytikens rapporter. Detta grundas i och med de slutsatser denna studie gett upphov till angående komplexiteten rörande användbarheten av Övrigt totalresultat. För att säkerställa att mättnad uppnås behöver även fler intervjuer utföras.

Källförteckning

- Anderson, M.J. (1988). Comparative analysis of information search and evaluation behavior of professional and non-professional financial analysts. *Accounting Organizations and Society*, 13(5), ss. 431-446.
- Arnold J. och Moizer, P. (1984). A survey of the methods used by UK investment analysts to appraise investments in ordinary shares. *Accounting and business Research*, 14(55), ss. 195-208.
- Barker, R och Imam, S (2008). Analysts' perceptions of 'earnings quality'. *Accounting and Business Research*, 38(4), ss. 313-329.
- Biggs, S. F. (1984). Financial Analysts' Information Search in the Assessment of Corporate Earning Power. *Accounting Organizations and Society*, 9 (3/4), ss. 313-334.
- Block, S. (1999). A study of financial analysts: practice and theory. *Financial Analysts Journal*, 55(4), ss. 86–95.
- Bouwman, M. J., Frishkoff, P.A. och Frishkoff, P. (1987). How do financial analysts make decisions?: A process model of the investment screening decision. *Accounting, Organizations and Society*, 12(1), ss. 1-29.
- Breton, G.och Taffler, R. (2001). Accounting information and analysts stock recommendation decisions: A content analysis approach. *Accounting and Business Research*, 31(2), ss. 91–101.
- Brown, L.D., Call, A.C., Clement, M.B. och Sharp, N.Y. (2014). Inside the “Black Box” of Sell-Side Financial Analysts. *Journal of Accounting Research*. DOI:10.1111/1475–679X.12067 [epubl. före tryckning]
- Bryman, A. (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 1 uppl., Stockholm: Liber.
- Bryman, A. och Bell E. (2013). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. 2 uppl., Stockholm: Liber.
- Day, J. (1986). The use of annual reports by UK investment analysts. *Accounting and business research*, 16(64), ss. 295-307.
- Ezzy, D. (2001). Are qualitative methods misunderstood?. *Australian and New Zealand Journal of Public Health*, 25(4), ss. 294-297.
- FAR (2013) *Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter*.
<http://www.faronline.se.ezproxy.ub.gu.se/Dokument/I/IASBFORESTALLNINGSRAM/?query=iasb+f%C3%B6rest%C3%A4llningsram> [2014-11-19]
- GAAP-IFRS. (2014). *Paul Pacter appointed to the IASB*.
<http://gaap-ifs.com/news/119075/> [2014-12-22]

- Hjelström, A., Hjelström, T. & Sjögren, E. (2014). *Decision usefulness explored: an investigation of capital market actors' use of financial reports* (Institutionen för redovisning). Stockholm: Stockholms handelshögskola.
- Hodgson, A. och Russel, M. (2014). Comprehending Comprehensive Income. *Australian Accounting Review*, 24(69), ss. 100-110.
- Johansson E. och Karlsson, H. (2010). *Årsredovisningen: Vilken information efterfrågar analytikerna*. Magisteruppsats, Handelshögskolan, Göteborgs Universitet.
- Jonas, G. J. och Young, S. J. (1998). Bridging the Gap: Who Can Bring a User Focus to Business Reporting?. *Accounting Horizons*, 12(2), ss. 154-159.
- Kieso, D., Weygandt, J., & Warfield, T. (2010). *Intermediate accounting*. 11. uppl., New York: Wiley.
- Kommissionens förordning (EU) nr 53/2009/EU, *EUT L 17*, 22.1.2009, ss. 23–36.
- Kommissionens förordning (EU) nr 475/2012/EU, *EUT L 146*, 6.6.2012, ss. 1–41.
- Kvale, S. och Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3. [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Lin, W och Rong, M. (2012). Impacts of other comprehensive income disclosure on earnings Management. *Nankai Business Review International*, 3(1), ss. 93 – 101.
- Lundqvist, P. (2014) *Tillämpning av redovisningsnormer: intäkter och avsättningar*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet, 2014.
- Marton J., Lumsden M., Lundqvist P. och Pettersson A-K. (2012): *IFRS – i teori och praktik*. 3. [rev.] uppl. Stockholm: Sanoma Utbildning.
- O'Brien, P. (2002). Därför är resultatet ett bättre prognosinstrument än kassaflödet. I SNS, *Modern Finansiell Ekonomi*. Stockholm: Finans Tidningen, ss. 59-65.
- Petersen, C.V. & Plenborg, T. (2011). *Financial statement analysis: valuation, credit analysis, executive compensation*. 2 uppl., Harlow: Financial Times/Prentice Hall
- Plumlee, M. (2003). The effect of information complexity on analysts' use of that information. *The Accounting Review*, 78(1), ss. 275–296.
- Ramnath, S., Rock, S. och Shane, P. (2008). The financial analyst forecasting literature: A taxonomy with suggestions for further research. *International Journal of Forecasting*, 24(1), ss. 34–75.
- Rees, L.L. och Shane, P.B. (2012). Academic Research and Standard-Setting: The Case of Other Comprehensive Income. *Accounting Horizons American Accounting Association*. 26(4), ss. 789–815.

Revisorsnämnden (2011). *D9/11*.

http://www.revisorsnamnden.se/rn/showdocument/documents/praxisdokument/2011/2010_758.pdf [2014-11-29]

Runesson, E. (2014) *Företagsanalys: Delkurs i externredovisning*. Lektionsunderlag. Handelshögskolan, Göteborg Universitet.

Schipper, K. (1991). 'Analysts' forecasts'. *Accounting Horizons*, 5(4), ss. 105–121.

Skatteverket (2013). *SKV 305,Handledning för sambandet mellan redovisning och beskattning*. Solna: Skatteverket

<https://www.skatteverket.se/download/18.34f3b0b713e2cf5455b5bf/1366817932517/30510.pdf> [2014-11-14]

Young, J.J. (2006). Making up users. *Accounting, Organizations and Society*. 31(6), ss. 579–600.

Utgivelser av International Accounting Standards Board

IASB (2006) *Exposure Draft of Proposed Amendments to IAS 1 Presentation of Financial Statements: A Revised Presentation, Comments to be received by 17 July 2006*. London: International Accounting Standards Board

IASB (2010) *Exposure Draft Presentation of Items of Other Comprehensive Income (proposed amendments to IAS 1) Comments to be received by 30 September 2010*. London: International Accounting Standards Board

IASB (2014) *Capital Markets Advisory Committee (CMAC)*

www.ifrs.org/About-us/IASB/Advisory-bodies/CMAC/Pages/CMAC.aspx > CMAC members [2014-12-18]

IASB, Conceptual Framework (2014a) *The Conceptual Framework for Financial Reporting - Purpose and status (2010), Green book 2014*

http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=Conceptual_Framework_HTML_USE_ONLY.html&scrollTo=F15147664 [2014-11-22]

IASB, Conceptual Framework (2014b) *The Conceptual Framework for Financial Reporting – OB3- OB8 (2010), Green book 2014*

http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=Conceptual_Framework_HTML_USE_ONLY.html&scrollTo=F15147664 [2014-11-22]

IASB, Conceptual Framework (2014c) *The Conceptual Framework for Financial Reporting – QC1-QC4 (2010), Green book 2014*

http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=Conceptual_Framework_HTML_USE_ONLY.html&scrollTo=F15147664 [2014-11-22]

IASB, Conceptual Framework (2014d) *The Conceptual Framework for Financial Reporting – QC5-QC18 (2010), Green book 2014*

http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=Conceptual_Framework_HTML_USE_ONLY.html&scrollTo=F15147664 [2014-11-22]

IASB, Conceptual Framework (2014e) *The Conceptual Framework for Financial Reporting – QC19-QC34, BC3.10 (2010), Green book 2014*
http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=Conceptual_Framework_HTML_USE_ONLY.html&scrollTo=F15147664 [2014-11-22]

IASB, IAS 1 (2014a). *IAS 1:BC2, The Improvements project—revision of IAS 1 (2003), Green book 2014*
http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IAS1o_2007-09-06_en-6.html&scrollTo=F4165902 [2014-11-22]

IASB, IAS 1 (2014b). *IAS 1:BC7, Financial statement presentation—Joint project, Green book 2014.*
http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IAS1o_2007-09-06_en-6.html&scrollTo=F4165902 [2014-11-22]

IASB, IAS 1 (2014c). *IAS 1, Approval by the Board of IAS 1 issued in September 2007, Green book 2014.*
http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?num=1&fn=IAS1o_2007-09-06_en-8.html&collection=2014_Green_Book [2014-11-22]

IASB, IAS 1 (2014d). *IAS 1:7, Definitions, Green book 2014.*
http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IAS1o_2007-09-06_en-4.html&scrollTo=F3903482 [2014-11-22]

IASB, IAS 1 (2014e). *IAS 1, Reporting owner changes in equity and comprehensive income, Green book 2014.*
http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?num=1&fn=IAS1o_2007-09-06_en.html&collection=2014_Green_Book [2014-11-22]

IASB, IAS 1 (2014f). *IAS 1, Presentation of Items of Other Comprehensive Income (Amendments to IAS 1), Green book 2014.*
http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IAS1o_2007-09-06_en-6.html&scrollTo=F4165902 [2014-11-22]

IASB, IAS 1 (2014g). *IAS 1: BC105A, Transition and effective date, Green book 2014.*
http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IAS1o_2007-09-06_en-6.html&scrollTo=F4009305 [2014-11-22]

IASB, IAS 1 (2014h). *IAS 1: BC50-58, Statement of comprehensive income, Green book 2014.*
http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IAS1o_2007-09-06_en-6.html&scrollTo=F4009305 [2014-11-22]

IASB, IAS 1 (2014i) *Dissent of Paul Pacter from Presentation of Items of Other Comprehensive Income (Amendments to IAS 1) DOI-DO3*
http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IAS1o_2007-09-06_en-6.html&scrollTo=F4009305 [2014-11-28]

IASB, IAS 19 (2014). *IAS 19:BC86, Defined benefit plans: recognition and measurement, Green book 2014*

http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IAS19o_2011-06-16_en-7.html&scrollTo=F16151136 [2014-11-27]

IASB, IAS 16 (2014). *IAS 16, Revaluation model, Green book 2014*

http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IAS16c_2004-12-09_en-4.html&scrollTo=SL30320 [2014-11-27]

IASB, IAS 38 (2014). *IAS 38, Revaluation model, Green book 2014*

http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IAS16c_2004-12-09_en-4.html&scrollTo=SL30320 [2014-11-27]

IASB, IAS 21 (2012). *IAS 21, The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates, Summary.*

<http://www.ifrs.org/Documents/IAS21.pdf> [2014-11-27]

IASB, IAS 21 (2014). *IAS 21:32, Recognition of exchange differences, Green book 2014*

http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IAS21a_2005-12-15_en-4.html&scrollTo=SL30941 [2014-11-27]

IASB, IFRS 9 (2014a). *IFRS 9:5.7.5, Investments in equity instruments, Green book 2014*

http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IFRS9o_2010-10-00_en-4.html&scrollTo=F33126601 [2014-11-28]

IASB, IFRS 9 (2014b). *IFRS 9:5.7.7, Liabilities designated as at fair value through profit or loss, Green book 2014*

http://eifrs.ifrs.org/eifrs/ViewContent?collection=2014_Green_Book&fn=IFRS9o_2010-10-00_en-4.html&scrollTo=F33126601 [2014-12-01]

IFRS (2014). *Convergence between IFRSs and US GAAP.* <http://www.ifrs.org/Use-around-the-world/Global-convergence/Convergence-with-US-GAAP/Pages/Convergence-with-US-GAAP.aspx> [2014-11-22]

Bilaga A – Intervjuguide för redovisningsexpert

Be respondenten berätta om sig själv och vad den gör mer ingående

- Antal år som verksam redovisningsexpert
- Vad är dina främsta arbetsuppgifter?
- Har du något speciellt fokusområde?

Varför infördes Övrigt totalresultat?

- Hur bidrar Övrigt totalresultat till återspeglning av verkligheten?

Till vem är Övrigt totalresultat främst utformad?

- Vem utav användarna tror du har dragit störst fördel av Övrigt Totalresultat?

Hur gick dina tankar då du fick veta att Övrigt totalresultat skulle införas i Sverige?

Vad ska stå i övrigt totalresultat?

- Kan du förklara de olika posterna lite närmare?

Vilka punkter är mest vanligt förekommande i Sverige?

- Finns det punkter som är ovanliga?

Vart stod de poster som nu står i Övrigt totalresultat förut?

- Varför valde man att särredovisa dessa?
- Vad är fördelarna/nackdelarna med detta?

Hur upplever du att analytiker uppfattar Övrigt totalresultat?

Har du märkt av någon problematik/fördelaktighet med Övrigt totalresultat bland användarna?

Vad tycker du är problematiskt/fördelaktigt?

Vilken är den gemensamma nämnaren mellan de poster som står i Övrigt totalresultat?
Finns det indirekt ett ramverk om vad som ska stå i Övrigt totalresultat?

Kan du beskriva något fall då du misstolkat Övrigt totalresultat?

Sedan införandet av Övrigt totalresultat, vad upplever du är den stora skillnaden i tolkningar av finansiella rapporter?

På vilket sätt skulle du säga att Övrigt totalresultat lever upp till IASB:s Föreställningsrams kvalitativa egenskaper?

- Finns det någon punkt den inte uppnår?

På vilket sätt skulle du säga att Övrigt totalresultat inte lever upp till IASBs Föreställningsrams kvalitativa egenskaper?

Ger Övrigt totalresultat några indirekta effekter på de finansiella rapporterna?

Hur tror du att Övrigt totalresultat kommer att utvecklas med tiden?

Bilaga B – Intervjuguide för analytiker

Be intervjupersonen berätta om sig själv och vad den gör mer ingående

- Antal år som verksam analytiker?
- Finns det något område du har extra intresse för?
- Vad är dina främsta arbetsuppgifter?

I vilket syfte använder du dig av årsredovisningen?

Hur väl införstådd med Övrigt totalresultat känner du dig?

Relevans

På vilket sätt använder du dig av Övrigt totalresultat?

Ej användare (Nej)	Användare (Ja)
Varför använder du dig inte av den?	Vad använder du övrigt totalresultat till?
Tittar du någonsin i övrigt totalresultat?	Vad fokuserar du på då du tittar i övrigt totalresultat? <ul style="list-style-type: none">• Varför just det?
Vad för slags frågor skulle du vilja ha svar på om du skulle titta i övrigt totalresultat?	Vad för slags frågor vill du ha svar på om då du tittar i övrigt totalresultat?
Varför väljer du att titta på andra poster istället?	
Är det några poster som du anser skulle passa bättre under Övrigt totalresultat än var de står nu? <ul style="list-style-type: none">• Varför anser du att dessa skulle passa?	Hur använder du dig av Övrigt totalresultat vid framställandet av prognoser? (exempel)

Kan du ge ett exempel på hur det skiljer sig i praktiken att prognosera ett företag idag jämfört mot hur det var innan Övrigt totalresultat användes?

- Vid Nej: - är det t ex några justeringar i förändring av eget kapital som du inte måste göra nu?

Skulle du säga att Övrigt totalresultat indirekt fyller en funktion för dig?

Vad anser du är det positiva/negativa med övrigt totalresultat?

Varför anser du att posterna är relevanta/irrelevanta?

Vad skulle det innebära för dig som analytiker ifall posterna i Övrigt totalresultats fanns någon annanstans i årsredovisningen?

Korrekt återgivande

Vad skulle du säga om tillförlitligheten av siffrorna i Övrigt totalresultat?

På vilket sätt kontrollerar du siffrorna?

- Hur upplever du möjligheten att kontrollera siffrorna?
- Varför?

På vilket sätt bidrar Övrigt totalresultat till den information du söker?

Förståelse

Kan du beskriva ditt intryck av Övrigt totalresultat?

På vilket sätt har Övrigt totalresultat förenklat/försvårat ditt analysarbete av företag?

- På vilket sätt skulle du säga att din värderingsprocess påverkats av övrigt totalresultat?

Kan du beskriva något fall då du misstolkat Övrigt totalresultat?

- Vad skulle kunna förtydligas för att detta inte skulle hända?

Jämförbarhet

Brukar du i praktiken kunna jämföra företag i samma branscher via Övrigt totalresultat?

- På vilket sätt har 2012 års revidering påverkat jämförbarheten?

Brukar du i praktiken kunna jämföra företag över tid via Övrigt totalresultat?

- På vilket sätt har 2012 års revidering påverkat jämförbarheten?

Vad tycker du om förändringarna a av Övrigt totalresultat som började gälla 2012?

- De förändringarna som gjordes, hur förändrade det din syn på Övrigt totalresultat?
- Vad upplever du själv att det blev för skillnader för ditt analysarbete?
- Var detta något du hade saknat innan?

Slutligen

Vad ser du att det finns för förbättringsmöjligheter för Övrigt totalresultat?

- Varför skulle du säga att dessa gör Övrigt totalresultat bättre?